

Woensdag 28 december 2011, aflevering 52 – Uitgave van het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland – Pagina 1 van 86

Officiële bekendmakingen Waterschap Rivierenland

Waterschap Rivierenland publiceert vanaf 15 november 2010 de officiële bekendmakingen alleen nog maar digitaal via een waterschapsblad. In het Waterschapsblad vindt u onder meer nieuwe verordeningen, beleidsregels, (voorgenomen) besluiten van vergunningen en aankondigingen van openbare vergaderingen van het algemeen bestuur.

Inhoud:

- Verleende watervergunningen op basis van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 en/of ontheffingen op basis van de Wegenverordening voor Waterschap Rivierenland.
- Beleidsregels Keur Waterschap Rivierenland 2009
- Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009
- Regeling Financieel Beheer
- Regeling Budgetbeheer

Verleende watervergunningen op basis van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 en/of ontheffingen op basis van de Wegenverordening voor Waterschap Rivierenland

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft besloten een watervergunning te verlenen voor:

het slopen van een woning en berging en het nieuw bouwen van een woning t.p.v. de Neerpolderseweg 70a te Giessenburg, zaaknummer 201134223
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

het plaatsen van een damwand t.p.v. de Neerpolderseweg 70a Giessenburg, zaaknummer 201138928
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

de aanleg van een natuurvriendelijke oever en een vispaaiplaats t.p.v. de Lutternveld 2a te Erichem, zaaknummer 201135864
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

het vervangen van het rioolgemaal t.p.v. de Boomsestraat en Het Veldje te Balgoij, het aanleggen van een persleiding van het nieuwe gemaal naar de RWZI te Wijchen, daarbij het leggen van de leiding in de beschermingszone van watergangen en het kruisen van diverse A-, B- en C-watergangen ter hoogte van de Boomsestraat en Eindsestraat te Balgoij en Drutenseweg, De Gamert 20 straat, Woordsestraat en Zuiderdreef te Wijchen, zaaknummer 201136037
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

het plaatsen van een bankje t.p.v. de Rijkswal te Woudrichem, zaaknummer 201138004
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

het aanbrengen van betonnen banden t.p.v. de Baronieweg te Hedel, zaaknummer 201138006
Datum begin bezwaartermijn: 20 december 2011.

het slopen en bouwen van een woning t.p.v. de Rivierdijk 228 te Hardinxveld-Giessendam, zaaknummer 201138912
Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het plaatsen van een objectcamera en het aanleggen van een kabelsnaar t.p.v. de kruising van de N214 en N216 te Ottoland, zaaknummer 201138463
Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het uitvoeren van kabelwerkzaamheden in en nabij diverse watergangen en in de kern- en beschermingszone van een primaire waterkering ter plaatse van diverse locaties te Beneden-Leeuwen. zaaknummer 201138910
Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het kappen van bomen en het verwijderen van struël ter plaatse van de Gamerense Waard te Gameren, zaaknummer 201136744
Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het graven van watergangen ter compensatie van het lozen vanaf nieuw verhard oppervlak, het plaatsen van dammen met duikers in nieuw te graven watergangen en het verwijderen van een peilverlagende constructie in de B-watergang ter plaatse van Bering 3 te Alphen Gld en het graven van watergangen ter compensatie van het lozen vanaf nieuw verhard oppervlak, het plaatsen van dammen met duikers in nieuw te graven

watergangen ter plaatse van de Kooistraat 5 te Boven Leeuwen. Zaaknummer 201141117

Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

1. het verleggen van A-watergang 109056 met een definitief profiel ter hoogte van de Fluitekruisstraat te Arnhem;
2. het plaatsen van twee nieuwe (eco)dammen met duikers in de A-watergang, het inkorten van een duiker en het verwijderen van tijdelijke dammen met duikers en een betonnen brug;
3. het lozen van hemelwater afkomstig van nieuw aan te brengen verhard oppervlak via nieuwe wadi's op A-watergang 109056;
4. het leggen van kabels en leidingen binnen de kern- en beschermingszones van watergangen;
5. het aanbrengen van een verhard voetpad binnen de beschermingszone van A-watergang 109056 op het dijkje gelegen tussen de waterplas en de watergang.

t.p.v. de Zwanebloemlaan en Waterlelielaan te Arnhem, zaaknummer 201136728

Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het dempen van een watergang en het ter compensatie verbreden van een watergang t.p.v. de Vicarieweg / Hogeweg 5a te Lienden, zaaknummer, 201141239

Datum begin bezwaartermijn: 21 december 2011.

het planten van bomen op diverse plaatsen langs de Maasdijk te Wijk en Aalburg, Veen en Andel, zaaknummer 201141116

Datum begin bezwaartermijn: 22 december 2011.

het lozen van hemelwater en het treffen van compenserende maatregelen i.c. het vergaven van een watergang ter plaatse van de Honingveldsestraat 7 te Driel, zaaknummer 201140464

Datum begin bezwaartermijn: 22 december 2011.

het plaatsen van drie dammen met duiker en het realiseren van 7 uitstroompunten voor drainage t.p.v. de Piekenbroek en de Hoogvonderweg te Heumen, zaaknummer 201136241

Datum begin bezwaartermijn: 22 december 2011.

de sloop en herbouw van een clubgebouw en de aanleg van een keerwandconstructie ter plaatse van de Stardam 1a te Asperen, zaaknummer 201139672

Datum begin bezwaartermijn: 22 december 2011.

het dempen en compenseren van watergangen in een watergang t.p.v. Waalbandijk 4 te Echteld, zaaknummer 201141938

Datum begin bezwaartermijn: 22 december 2011.

Hoe kunt u bezwaar maken?

Binnen zes weken vanaf datum begin bezwaartermijn kunnen belanghebbenden een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland. Voor meer informatie, zie onze website: digitaal loket, productencatalogus, product Bezwaar tegen beslissing bestuursorgaan (http://www.waterschaprivierenland.nl/digitaal_loket/productencatalogus/@166551/pagina/).

Beleidsregels Keur Waterschap Rivierenland 2009

Het college van dijkgraaf en heemraden maakt bekend dat het op 29 november 2011 de nieuwe *Beleidsregels Keur Waterschap Rivierenland 2009* heeft vastgesteld.

Waarom beleidsregels

Onder bepaalde voorwaarden kan een watervergunning worden verleend van een aantal verboden werken en/of werkzaamheden. Om op dit punt zoveel mogelijk duidelijkheid en zekerheid te verschaffen, zijn zowel ten behoeve van het waterschap als voor burgers duidelijke, vaste uitgangspunten geformuleerd en vastgelegd in beleidsregels. Deze beleidsregels moeten ervoor zorgen dat aanvragen om een watervergunning volgens vaste maatstaven worden beoordeeld. De mogelijkheid om beleidsregels vast te stellen is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht en in de Keur Waterschap Rivierenland 2009.

Aanpassing beleidsregels

De bestaande beleidsregels op grond van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 zijn inhoudelijk geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Inwerkingtreding

De beleidsregels treden per 1 januari 2012 in werking. Tegen vaststelling van de beleidsregels is geen bezwaar en beroep mogelijk. De beleidsregels vindt u met ingang van 1 januari 2012 ook op www.waterschaprivierenland.nl (zie digitaal loket, regelgeving). Tegen betaling van de kosten kunnen de beleidsregels ook aan u worden toegezonden.

Inzage beleidsregels

De nieuwe beleidsregels zijn in te zien en liggen vanaf 1 januari 2012 gedurende 12 weken ter inzage op het kantoor van Waterschap Rivierenland, Blomboogerd 1, 4003 BX te Tiel.

Voor inlichtingen over de beleidsregels kunt u contact opnemen met de afdeling Vergunningen, telefoonnummer (0344) 649 494.

Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009

Naam regeling:	Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009
Bijlagen:	Bijlage 1 Bijlage 2: Meetpunten KRW Bijlage 3: Natte natuurgebieden
Vaststelling door:	het college van dijkgraaf en heemraden
Kenmerk voorstel:	201136571
Datum vaststelling:	29 november 2011
Datum inwerkingtreding:	1 januari 2012
Terugwerkende kracht:	n.v.t.
Intrekking andere regeling:	Per datum van inwerkingtreding worden ingetrokken de bestaande Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009
Bezwaar en beroep:	Tegen vaststelling van de Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is geen bezwaar en beroep mogelijk
Digitaal loket:	De Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009 vindt u ook op www.waterschaprivierenland.nl (zie digitaal loket, regelgeving)
Informatie:	Voor meer informatie kunt u bellen met de afdeling Vergunningen (0344) 649 494

Algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009

Inleiding

In principe zijn alle handelingen, werken, werkzaamheden en gedragingen die op de één of andere manier van invloed (kunnen) zijn op waterstaatwerken, volgens de Keur Waterschap Rivierenland 2009, verboden. Onder bepaalde voorwaarden, zoals opgenomen in de beleidsregels behorend bij de Keur, kunnen voor specifieke activiteiten vergunningen van die verboden worden verleend. Een vergunningaanvraag doorloopt een daartoe ingerichte procedure, welke doorgaans enkele weken in beslag neemt. Daarnaast zijn legeskosten verbonden aan het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag.

De ervaring leert dat bepaalde, regelmatig voorkomende activiteiten weinig invloed hebben op de staat van wateren en/of waterkeringen in het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. Om de administratieve lasten voor zowel het waterschap als voor burgers/bedrijven te verminderen, en om de regelgeving omtrent deze activiteiten in, op, onder en boven de kern- en beschermingszones van waterstaatswerken te vereenvoudigen, zijn voor deze veelvoorkomende, weinig risicovolle activiteiten algemene regels opgesteld.

Door het stellen van algemene regels zijn de betreffende activiteiten niet langer vergunningplichtig, maar dienen ze wel te worden gemeld. Aan het behandelen van een melding zijn geen legeskosten verbonden.

Indien bij een melding blijkt dat wordt afgeweken van de in de algemene regels gestelde voorwaarden, dienen de activiteiten alsnog conform de algemene regels te worden uitgevoerd, of dient er een vergunningaanvraag te worden ingediend.

Wanneer sprake is van een werk waarbij zowel vergunningplichtige als meldingsplichtige activiteiten, zoals bedoeld in deze algemene regels, worden uitgevoerd, dient voor alle activiteiten gezamenlijk een vergunningaanvraag te worden ingediend. De aanvraag wordt dan getoetst aan de beleidsregels behorend bij de Keur.

De algemene regels behorend bij de Keur Waterschap Rivierenland 2009 hebben betrekking op de kern- en beschermingszones van A-, B- en C-wateren en waterkeringen. In Bijlage 1 is uiteengezet wat hier precies onder wordt verstaan.

Ten aanzien van de volgende verboden zijn algemene regels opgesteld:

1. HET GRAVEN VAN C-WATEREN	8
2. HET VERBREDEN EN/OF VERLENGEN VAN C-WATEREN	9
3. HET AANLEGGEN VAN NATUURVRIENDELIJKE OEVERS LANGS B- EN C-WATEREN (MET UITZONDERING VAN B-WATEREN DIE IN ONDERHOUD ZIJN BIJ WATERSCHAP RIVIERENLAND).....	10
4. HET DEMPEN VAN C-WATEREN.....	11
5. HET PLAATSEN, VERLENGEN OF VERVANGEN VAN EEN DAM MET DUIKER IN EEN B-WATER (MET UITZONDERING VAN B-WATEREN DIE IN ONDERHOUD ZIJN BIJ WATERSCHAP RIVIERENLAND)	13
6. HET PLAATSEN EN/OF VERLENGEN VAN EEN DAM MET DUIKER IN EEN C-WATER.....	15
7. HET PLAATSEN VAN FRONTMUREN BIJ DAMMEN MET DUIKERS	16
8. HET PLAATSEN VAN BRUGGEN OVER B- EN C-WATEREN.....	17
9. HET AANBRENGEN EN HEBBEN VAN STEIGERS	18
10. HET AANBRENGEN VAN ANTI-WORTELDOEK IN A- EN B-WATEREN.....	20
11. HET PLAATSEN VAN EEN BETUINING IN WATEREN	21
12. HET PLAATSEN VAN EEN BESCHOEIING	22
13. HET PLAATSEN VAN EEN DAMWAND	23
14. HET PLAATSEN VAN EEN PERMANENT ONTTREKKINGSPUNT IN A- EN B-WATEREN	26
15. HET PLAATSEN EN HEBBEN VAN EEN UITSTROOMVOORZIENING IN WATEREN WAARVAN HET ONDERHOUD BIJ DE LEGGER AAN HET WATERSCHAP ZELF IS OPGEDRAGEN	27
16. HET LOZEN VAN HEMELWATER AFKOMSTIG VAN NIEUW VERHARD OPPERVLAK ZONDER VERPLICHTE COMPENSATIE	28
17. HET LOZEN VAN BRONNERINGSWATER OP WATEREN	29
18. HET PLAATSEN EN HEBBEN VAN EEN AFRASTERING LANGS WATEREN.....	30
19. HET PLANTEN VAN BOMEN LANGS A- EN B-WATEREN.....	31
20. HET VERWIJDEREN VAN OBJECTEN EN KUNSTWERKEN UIT DE KERN- EN BESCHERMINGSZONE VAN WATEREN	32
21. HET AANBRENGEN EN HEBBEN VAN OBJECTEN BINNEN 1 METER UIT DE INSTEEL (GEMETEN LANDINWAARTS) VAN DE GIESSEN, ALBLAS EN GRAAFSTROOM.....	33
22. HET AANBRENGEN EN HEBBEN VAN GRAS EN ÉÉNJARIGE GEWASSEN IN DE BESCHERMINGSZONES VAN WATERSTAATSWERKEN.....	35
23. HET AANLEGGEN, HEBBEN, HOUDEN EN ONDERHOUDEN VAN KABELS EN LEIDINGEN BINNEN DE KERN- EN BESCHERMINGSZONE VAN WATERKERINGEN EN WATEREN.....	35
24. HET PLAATSEN, HEBBEN EN ONDERHOUDEN VAN EEN AFRASTERING TEN BEHOEVE VAN VEEKERING IN DE KERN- EN BESCHERMINGSZONE VAN EEN WATERKERING	42

25.HET GEBRUIK VAN PERCELEN IN DE BESCHERMINGSZONE VAN DE WATERKERING ALS TUIN EN BOUWLAND	43
26.HET AANBRENGEN VAN EN KLEIN ONDERHOUD AAN ERFVERHARDING IN DE BESCHERMINGSZONE VAN EEN WATERKERING.....	44
27.HET VERRICHTEN VAN KLEIN ONDERHOUD AAN OPENBARE WEGEN IN DE KERN- EN BESCHERMINGSZONES VAN WATERKERINGEN.....	45
28.HET PLAATSEN, HEBBEN EN ONDERHOUDEN VAN TIJDELIJKE/SEMI-PERMANENTE OBJECTEN IN DE BESCHERMINGSZONE VAN WATERKERINGEN	46
29.HET UITVOEREN VAN INTERNE VERBOUWINGEN VAN BESTAANDE PANDEN EN HET PLAATSEN VAN DAKKAPellen OP EEN PAND IN DE KERN- EN/OF BESCHERMINGSZONE VAN EEN WATERKERING	48
30.HET UITVOEREN VAN VERTICALE BORINGEN EN SONDERINGEN EN HET PLAATSEN VAN PEILBUIZEN IN DE BESCHERMINGSZONE VAN WATERKERINGEN	49
31.HET VERWIJDEREN VAN BOUWWERKEN EN BOMEN/STRUIKEN UIT DE BESCHERMINGSZONE VAN WATERKERINGEN.....	50

1. Het graven van C-wateren

(Het gaat hierbij om wateren met uitsluitend een waterbergende functie en die niet in de kern- en/of beschermingszones van waterkeringen zijn gelegen)

Kader

Op grond van artikel 3.2 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen (met inbegrip van de daarin gelegen en daartoe ten dienste staande kunstwerken) aan te leggen of te graven met als oogmerk deze te verbinden met bestaande waterstaatswerken*. Hieronder is ook begrepen het graven van wateren met uitsluitend een waterbergende functie.

Toelichting op de algemene regel

Het komt regelmatig voor dat wateren worden gegraven ten behoeve van een perceelscheiding of als landschappelijk element. Deze wateren worden niet gegraven om een demping of een uitbreiding van verhard oppervlak te compenseren.

Het waterschap heeft geen direct belang bij het graven van nieuwe wateren, wanneer dit niet noodzakelijk is ter compensatie van bergingsverlies ten gevolge van de demping van wateren. Het waterschap heeft wel een belang bij nieuwe wateren wanneer deze worden aangesloten op het watersysteem dat door het waterschap wordt beheerd.

Voor het dempen van en compenseren in C-wateren geldt een aparte algemene regel. Voor het graven van nieuw water ter compensatie van een uitbreiding van verhard oppervlak of de demping van een A- of B-water dient een vergunning te worden aangevraagd.

Bij het graven van nieuw water met uitsluitend een waterbergende functie kunnen de waterhuishoudkundige belangen voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het graven van wateren welke in verbinding komen te staan met het watersysteem, en voor zover deze wateren uitsluitend extra waterbergende functie zullen krijgen, is geen vergunning van het verbod van artikel 3.2 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. door het graven van nieuw water mag geen directe verbinding ontstaan tussen verschillende peilvakken;
2. bij het graven van nieuw water dient een minimale taludverhouding van 1:1 te worden aangehouden;
3. indien ter plaatse van een te graven water kabels en/of leidingen aanwezig zijn, dienen deze voorafgaand aan het graven van het water minimaal 1,00 meter uit het te realiseren profiel (bodem en taluds) van het te graven water te liggen of te worden gelegd;
4. het nieuwe water dient te worden aangesloten op het bestaande watersysteem, in overleg met en ter goedkeuring van de toezichthouder;
5. indien het nieuw te graven water zal aansluiten op een A-water en daarbij een doorgaande onderhoudsroute doorkruist, dient in het nieuw te graven water ter plaatse van de onderhoudsroute een dam met duiker te worden geplaatst met een minimale bovenbreedte van 5 meter en een minimale diameter van 500 millimeter. Dit dient te gebeuren in overleg met de toezichthouder van het

waterschap;

6. het graven van het water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
7. bij de melding als bedoeld onder 6 dient een situatietekening en dwarsprofiel te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het te graven water staat afgebeeld, evenals de afmetingen van het te graven water. De locatie en de afmetingen dienen te worden afgebeeld overeenkomstig de bijbehorende voorbeeldtekening;
8. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

2. Het verbreden en/of verlengen van C-wateren

(Het gaat hierbij om wateren die in de legger zijn aangeduid als C-wateren en die niet in de kern- en/of beschermingszones van waterkeringen zijn gelegen)

Kader

Op grond van artikel 3.2 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen (met inbegrip van de daarin gelegen en daartoe ten dienste staande kunstwerken) aan te leggen of te graven met als oogmerk deze te verbinden met bestaande waterstaatswerken*. Hieronder is ook begrepen het verbreden en/of verlengen van C-wateren.

Toelichting op de algemene regel

Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt hebben C-wateren alleen een waterbergende functie. Wanneer deze wateren worden verbreed en/of verlengd wordt er meer waterberging gecreëerd. Het waterschap staat hier positief tegenover. De waterhuishoudkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het verbreden en/of verlengen van bestaande C-wateren is geen vergunning van het verbod van artikel 3.2 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. door het verlengen van een bestaande C-water mogen geen directe verbindingen ontstaan tussen verschillende peilvakken;
2. bij het verbreden van een bestaande C-water dient een minimale taludverhouding van 1:1 aangehouden te worden;
3. bij het verlengen van een bestaand C-water dient het bestaande profiel te worden doorgetrokken;
4. indien ter plaatse van een te verbreden en/of te verlengen water kabels en/of leidingen aanwezig zijn, dienen deze in overleg met de kabel-/leidingeigenaar, en voorafgaand aan het verbreden en/of verlengen van het water, minimaal 1,00 meter buiten het te realiseren profiel (bodem en taluds) van het water te liggen of te worden gelegd;
5. het verbrede en/of verlengde water dient te worden aangesloten op het bestaande watersysteem in overleg met en ter goedkeuring van de toezichthouder;

6. indien door de verlenging van een C-water een doorgaande onderhoudsroute langs een A-water wordt doorsneden, dient in het C-water een dam met duiker te worden gelegd met een minimale bovenbreedte van 5 meter en een minimale diameter van 500 millimeter. Dit dient te gebeuren in overleg met en ter goedkeuring van de toezichthouder van het waterschap;
7. het verbreden en/of verlengen van C-wateren dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
8. bij de melding zoals bedoeld onder 7 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het te verbreden en/of te verlengen C-water staat afgebeeld, evenals de afmetingen van het te verbreden en/of te verlengen water. De locatie en de afmetingen dienen te worden afgebeeld zoals is afgebeeld op de bijbehorende voorbeeldtekening;
9. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

3. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs B- en C-wateren

(Met uitzondering van B-wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland)

Kader

Op grond van artikel 3.2 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen (met inbegrip van de daarin gelegen en daartoe ten dienste staande kunstwerken) aan te leggen of te graven met als oogmerk deze te verbinden met bestaande waterstaatswerken. Hieronder is ook begrepen het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs B- en C-wateren.

Toelichting op de algemene regel

Een natuurvriendelijke oever is een oever die zo is ingericht dat er ook rekening is gehouden met de ecologische en landschappelijke functie. De algemene regel geldt voor B- en C wateren met uitzondering van die B-wateren die door het waterschap worden onderhouden.

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarbij nadrukkelijk rekening gehouden wordt met natuur, landschap en ecologie. Een oever wordt natuurvriendelijker naarmate groepen planten en dieren die er van nature thuis horen er voordeel van ondervinden. Een belangrijk kenmerk is de natuurlijke overgang van nat naar droog: meestal hebben natuurvriendelijke oevers flauwe taluds waarbij een duidelijke begroeiing waarneembaar is. Natuurvriendelijke oevers zijn belangrijk voor de waterkwaliteit. Sommige planten en dieren die in het water voorkomen, hebben plaatsen nodig op de oever waarin zij bijvoorbeeld kunnen schuilen. Ook kunnen kikkers en padden in ondiep water hun eitjes afzetten. Hoe meer de natuur zijn gang kan gaan, hoe beter de kwaliteit van het water wordt. Het resultaat is helder en gezond water. En een natuurlijke uitstraling geeft ook een veel prettiger beeld.

Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever is vanuit waterhuishoudkundig oogpunt een relatief eenvoudig werk, waarbij de waterhuishoudkundige belangen gewaarborgd kunnen worden door het stellen van voorwaarden in een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanleggen van een natuurvriendelijke oever langs B- en C- wateren is geen vergunning op grond van artikel 3.2 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de diepte van het plas-drasbanket ligt 30 tot 50 cm onder het laagste peil;
2. de vooroever wordt om de 25 meter voorzien van een opening van 1,00 meter breed;
3. het ondertalud heeft een schuinte van minimaal 1:2;
4. het talud boven de plas-drasoever is minimaal 1:3;
5. het plas-drasbanket is minimaal 2 meter breed;
6. Indien alleen het talud wordt aangepast (vergraven) tot een natuurvriendelijk talud, krijgt het talud een schuinte van minimaal 1:3;
7. indien ter plaatse van een aan te leggen natuurvriendelijke oever kabels en/of leidingen aanwezig zijn, dienen deze in overleg met de kabel-/leidingeigenaar, en voorafgaand aan het aanleggen van de natuurvriendelijke oever, minimaal 1,00 meter buiten het te realiseren profiel (water + natuur-vriendelijke oever) van het water te liggen of te worden gelegd;
8. het aanleggen van een natuurvriendelijke oever wordt twee weken voorafgaand aan de uitvoering gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
9. bij de melding als bedoeld onder 8 wordt een situatietekening gevoegd waarop duidelijk de locatie van de aan te leggen natuurvriendelijke oever staat afgebeeld, evenals de afmetingen van de aan te leggen natuurvriendelijke oever;
10. de uitvoering van de toegestane werken wordt binnen één jaar na dagtekening van deze melding gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

4. Het dempen van C-wateren

(Het gaat hierbij om wateren die in de legger zijn aangeduid als C-wateren en waarbij de compensatie plaatsvindt in bestaande en/of nieuwe C-wateren, die niet in de kern- en/of beschermingszones van waterkeringen zijn gelegen)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten*. Hieronder is ook begrepen het dempen van wateren.

Daarnaast is het op grond van artikel 3.2 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 verboden om *zonder vergunning van het bestuur [...] waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen (met inbegrip van de daarin gelegen en daartoe ten dienste staande kunstwerken) aan te leggen of te graven met als oogmerk deze te verbinden met bestaande waterstaatswerken*. Hieronder is ook begrepen het graven van nieuwe wateren ter compensatie van dempingen van wateren.

Toelichting op de algemene regel

Wanneer het gaat om de waterhuishouding hebben C-wateren in principe alleen een waterbergende functie. Het actief dempen van C-wateren is niet toegestaan, omdat dat gepaard gaat met een acuut verlies aan waterberging. Een demping van een C-water dient dan ook te allen tijde gecompenseerd te worden.

Bij dempingen van wateren dient te worden voldaan aan het Besluit Bodemkwaliteit. Wanneer de demping wordt gemeld door een aannemer en de grond die wordt gebruikt voor de demping van een andere locatie komt dan waar de demping plaatsvindt (dus niet de grond die vrijkomt bij het realiseren van de compensatie), dient ook een melding in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit te worden gedaan. Particulieren hoeven in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit geen melding te doen. Het waterschap kan hierover, indien nodig, informatie verstrekken.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Wanneer het waterbergingsverlies ten gevolge van een demping van een C-water wordt gecompenseerd in een reeds bestaand of een nieuw C-water of B-min, is geen vergunning op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a en artikel 3.2 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het dempen van een C-water mag er niet toe leiden dat een deel van het water wordt geïsoleerd van het watersysteem;
2. het verlies aan waterberging dient evenredig, gemeten in vierkante meters wateroppervlak bij zomerpeil, volledig in hetzelfde peilvak te worden gecompenseerd door het graven van een nieuw C- of B-min-water en/of het verbreden van een bestaand C- of B-min-water;
3. de compensatie dient voorafgaand of minimaal gelijktijdig aan de demping te worden uitgevoerd;
4. bij compensatie door het verbreden van een bestaand C-water en/of het graven van een nieuw C-water dient een taludverhouding van minimaal 1:1 aangehouden te worden;
5. indien ter plaatse van een te verbreden en/of te verlengen water kabels en/of leidingen aanwezig zijn, dienen deze voorafgaand aan het verbreden en/of verlengen van het water, en in overleg met de kabel-/leidingeigenaar, minimaal 1,00 meter buiten het te realiseren profiel (bodem en taluds) van het water te liggen of te worden gelegd;
6. het nieuwe water dient te worden aangesloten op het bestaande watersysteem in overleg met en ter goedkeuring van de toezichthouder van het waterschap;
7. de functie van eventueel aanwezige afvoeren van aanliggende percelen die (hemel)water lozen op het (de) te dempen water(en) dienen in stand te blijven, zolang in overleg met de eigenaren/gebruikers van de afvoeren;
8. eventueel wateroverlast voor derden als gevolg van de demping dient door de initiatiefnemer van de demping verholpen te worden, al dan niet op aanzeggen van het Waterschap en in overleg met de toezichthouder van het Waterschap;
9. het dempen en compenseren van C-wateren dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
10. bij de melding als bedoeld onder 9 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie en de afmetingen van de te dempen en nieuw te graven water(en) staat afgebeeld overeenkomstig de bijbehorende voorbeeldtekening;
11. indien bij een demping meerdere eigenaren betrokken zijn dient bij de melding als bedoeld onder 9 een schriftelijke toestemming van de betreffende

- eigena(a)r(en) te worden gevoegd;
12. indien de demping wordt uitgevoerd in de Provincie Zuid-Holland dient bij de melding als bedoeld onder 9 een ingevuld slootdempingsformulier van de provincie Zuid-Holland te worden gevoegd;
  13. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken;
  14. bij het toepassen van grond en/of baggerspecie meer dan 50 m³, dient dit te worden gemeld bij het Meldpunt Bodemkwaliteit (www.agentschapnl.nl).

5. Het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een B-water (Met uitzondering van B-wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen en/of verlengen van een dam met duiker in een B-water.

Toelichting op de algemene regel

Het belang van het waterschap bij het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een B-water betreft voornamelijk de doorstroming van het betreffende water. Door de plaatsing of verlenging van een dam met duiker treedt er een plaatselijke versmalling van het water op, waardoor de doorstroming van het water wordt verminderd en opstuwung kan ontstaan. Het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een B-water betreft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt echter een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterhuishoudkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel. (Wel heeft Waterschap Rivierenland zelf een aantal B-wateren in onderhoud. deze zijn van de algemene regel uitgezonderd).

Het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een A-water is vergunningplichtig. Voor het plaatsen, verlengen of vervangen van dammen met duikers in C-wateren geldt een aparte algemene regel.

Bij het plaatsen of verlengen van een dam met duiker dient te worden voldaan aan het Besluit Bodemkwaliteit. Het waterschap kan hierover, indien nodig, informatie verstrekken.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een B-water (met uitzondering van B-wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland) is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de te plaatsen of te verlengen dam met duiker dient ter onsluiting van een perceel;
2. de plaatsing wordt overeenkomstig principetekening 6a uitgevoerd;
3. indien het water watervoerend is dient het water voor het starten van de werkzaamheden te worden afgedamd met damwanden of schotten. Eventueel aanwezige kabels en leidingen mogen daarbij niet worden beschadigd;
4. de minimale diameter van een duiker in een B-water in landelijk gebied (het gebied buiten de bebouwde kom) bedraagt 500 millimeter;
5. de minimale diameter van een duiker in een B-water in stedelijk gebied (het gebied binnen de bebouwde kom) bedraagt 800 millimeter;
6. de totale duikerlengte na aanleg of verlenging bedraagt maximaal 10 meter wanneer het een ontsluiting van een woonperceel betreft;
7. de totale duikerlengte na aanleg of verlenging bedraagt maximaal 12 meter wanneer het een ontsluiting van een bedrijfsperceel betreft;
8. bij een diameter tot 800 millimeter dient de duiker te worden gelegd op een verdicht zandbed van 300 millimeter;
9. bij een diameter groter dan 800 millimeter dient de duiker te worden geplaatst op een verdicht zandbed van 600 millimeter;
10. de vrije ruimte in de duiker en boven het winter- of boezempeil dient minimaal 200 mm. te bedragen;
11. indien het winterpeil (of het zomerpeil wanneer er geen sprake is van een vastgesteld winterpeil) zich onder de vaste bodem van het water bevindt, dient de binnen onderkant van de duiker op gelijke hoogte met de vaste bodem van het water te worden gelegd;
12. Bij verlengingen kan de reeds aanwezige duiker alleen blijven liggen indien deze op de dezelfde hoogte ligt als is voorgeschreven voor de nieuw aan te leggen duiker en wanneer de diameter van de bestaande duiker overeenstemt met die van de nieuw te leggen duiker (minimaal 500 mm);
13. het toe te passen materiaal is beton, of een gelijkwaardig materiaal (ter beoordeling van het waterschap), behalve in veengebieden, waar kan worden volstaan met rotvrij, niet uitlogend materiaal;
14. de aanvulling van de dam dient vanaf het zandbed tot halverwege de buishoogte te worden gemaakt van zand, daarna van gebiedseigen grond tot 0,20 meter boven de bovenkant van de duiker en vervolgens grond, zand of verharding;
15. de taluds aan de uiteinden van de duiker dienen te worden opgezet onder een helling van ten minste 1:1 en als volgt te worden afgewerkt:
  - ..bekleding met klei, welke dient te worden ingezaaid met bermgras óf
  - taludbescherming tot op de bodem van het water, zoals grasbetonstenen, welke wordt opgevangen door een betuining;
16. de duikerbuizen dienen in een rechte lijn en in het hart van het water te worden gelegd en waterdicht op elkaar te worden aangesloten;
17. de dam met duiker mag niet binnen een afstand van 10 meter van een ander kunstwerk (dam met duiker, brug) worden geplaatst, gemeten in zowel boven- als benedenstroomse richting;
18. de dam met duiker dient op een afstand van ten minste 20 meter van een eventuele stuw te worden geplaatst, gemeten in zowel boven- als benedenstroomse richting;
19. de dam met duiker dient op een afstand van tenminste 8 meter van aanwezige bermobjecten als bomen, lantaarnpalen en verkeersborden e.d. te worden geplaatst, gemeten in zowel boven- als benedenstroomse richting;
20. de werken dienen in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct dienen te worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
21. het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een B-water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel

van het meldingsformulier van het waterschap. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;

22. wanneer een dam met duiker wordt geplaatst of verlengd ten behoeve van een ontsluiting naar de openbare weg dient toestemming te worden gevraagd aan de wegbeheerder;
23. bij de melding als bedoeld onder 21 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop de locatie van het uit te voeren werk duidelijk staat aangegeven, inclusief de afmetingen van de dam met duiker (lengte, diameter en hoogte);
24. wanneer het water waarin een dam met duiker wordt geplaatst, verlengd (gedeeltelijk) of vervangen in eigendom is van (een) belanghebbende(n) anders dan de aanvrager, dient bij de melding als bedoeld onder 21 een schriftelijke toestemming van de betreffende eigena(a)r(en)/belanghebbende(n) te worden gevoegd;
25. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

6. Het plaatsen en/of verlengen van een dam met duiker in een C-water

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen en/of verlengen van een dam met duiker in een C-water.

Toelichting op de algemene regel

Wateren die in de legger zijn aangemerkt als C-wateren hebben in principe slechts een waterbergende functie. Het belang van het waterschap bij het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een C-water betreft dan ook de waterberging van het betreffende water. Door de plaatsing of verlenging van een dam met duiker wordt er waterberging weggenomen. Het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een C-water betreft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt echter een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterhuishoudkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een A-water is vergunningplichtig. Voor het plaatsen, verlengen of vervangen van dammen met duikers in B-wateren geldt een aparte algemene regel.

Bij het plaatsen of verlengen van een dam met duiker dient te worden voldaan aan het Besluit Bodemkwaliteit. Het waterschap kan hierover, indien nodig, informatie verstrekken.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een C-water is

geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de te plaatsen, of te verlengen dam met duiker dient ter onsluiting van een perceel;
2. de plaatsing wordt overeenkomstig principetekening 6a uitgevoerd;
3. de minimale diameter van een duiker bedraagt 500 millimeter;
4. de totale duikerlengte na aanleg of verlenging bedraagt maximaal 10 meter wanneer het een ontsluiting van een woonperceel betreft;
5. de totale duikerlengte na aanleg of verlenging bedraagt maximaal 12 meter wanneer het een ontsluiting van een bedrijfsperceel betreft;
6. indien het winterpeil (of het zomerpeil indien er geen sprake is van een vastgesteld winterpeil) zich onder de vaste bodem van het water bevindt, dient de binnen onderkant van de duiker op gelijke hoogte met de vaste bodem van het water te worden gelegd;
7. de dam met duiker dient op een afstand van tenminste 8 meter van aanwezige bermobjecten als bomen, lantarnpalen en verkeersborden e.d. te worden geplaatst;
8. het toe te passen materiaal is beton, of een gelijkwaardig materiaal (ter beoordeling van het waterschap), behalve in veengebieden, waar kan worden volstaan met rotvrij, niet uitlogend materiaal;
9. de werken dienen in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct dienen te worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
10. het plaatsen, verlengen of vervangen van een dam met duiker in een C-water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van het waterschap. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
11. wanneer een dam met duiker wordt geplaatst of verlengd ten behoeve van een ontsluiting naar de openbare weg dient toestemming te worden gevraagd aan de wegbeheerder;
12. bij de melding als bedoeld onder 10 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop de locatie van het uit te voeren werk duidelijk staat aangegeven, inclusief de afmetingen van de dam met duiker (lengte, diameter en hoogte);
13. wanneer het water waarin een dam met duiker wordt geplaatst of verlengd (gedeeltelijk) in eigendom is van (een) belanghebbende(n) anders dan de aanvrager, dient bij de melding als bedoeld onder 10 een schriftelijke toestemming van de betreffende eigena(a)r(en)/belanghebbende(n) te worden gevoegd;
14. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

7. Het plaatsen van frontmuren bij dammen met duikers

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid 1 onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het

plaatsen van frontmuren bij dammen met duikers.

Toelichting op de algemene regel

Frontmuren worden aan de uiteinden van dammen met duikers geplaatst, waarna de ruimte tussen de frontmuren wordt opgevuld met grond, zodat de breedte van de dam met duiker optimaal kan worden benut bij de ontsluiting van een perceel. Het belang van het waterschap bestaat er voornamelijk uit dat er bij het aanbrengen van de frontmuren geen materialen in het water terecht (kunnen) komen en dat het gebruikte materiaal geen negatief effect heeft op de waterkwaliteit. Frontmuren zijn eenvoudige constructies die de waterhuishouding niet méér negatief beïnvloeden dan de dammen met duikers waar ze worden geplaatst. De waterhuishoudkundige belangen kunnen daarom voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen van frontmuren bij dammen met duikers is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de uiteinden van de duiker dienen te worden voorzien van frontmuren van rotvrij, niet-uitlogend materiaal, geplaatst op een deugdelijke fundatie;
2. de frontmuren van de duiker dienen onderling verankerd te worden;
3. de aanvulling van de dam, tussen de frontmuren, dient te worden gemaakt van schone grond of zand;
4. het plaatsen van de frontmuren dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
5. bij de melding als bedoeld onder 4 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de betreffende dam met duiker staat afgebeeld;
6. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

8. Het plaatsen van bruggen over B- en C-wateren

(met uitzondering van B-wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder valt ook het plaatsen van bruggen over B- en C-wateren.

Toelichting op de algemene regel

Bruggen, mits geplaatst volgens de hieronder beschreven voorwaarden, hebben vrijwel geen effect op de waterhuishouding, aangezien een brug de doorstroming van een water niet of

nauwelijks beïnvloedt. Daarnaast worden B-wateren onderhouden door de eigena(a)r(en) van de aangrenzende percelen. Waterschap Rivierenland heeft met betrekking tot het onderhoud dan ook geen direct belang bij de plaatsing van bruggen over B- en C-wateren. (Wel heeft Waterschap Rivierenland zelf een aantal B-wateren in onderhoud. deze zijn van deze algemene regel uitgezonderd). Er worden eisen gesteld aan de constructie van een brug om de stabiliteit van de oevers van het betreffende water te waarborgen.

Het plaatsen van bruggen over C-wateren hoeft, gezien het geringe waterhuishoudkundige belang, niet te worden gemeld, maar dient wel te voldoen aan de overige, onderstaande voorwaarden.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen van bruggen over B- en C-wateren (met uitzondering van B-wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland) is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de plaatsing van een brug dient conform principetekeningen nummers 9 of 9a te worden uitgevoerd;
2. de melder/initiatiefnemer is onderhoudsplichtig voor het water (inclusief taluds) onder de brug;
3. indien het water watervoerend is, dient het water voor het starten van de werkzaamheden te worden afgedamd met damwanden of schotten. Eventueel aanwezige kabels en leidingen mogen daarbij niet worden beschadigd;
4. de minimale afstand tussen het zomerpeil en de onderkant van de brug bedraagt 0,30 meter;
5. brughoofden mogen de stabiliteit van de oevers niet aantasten;
6. voor wateren met een bovenbreedte tot 5,00 meter geldt dat in de wateren of taluds geen ondersteuningspunten mogen worden aangebracht;
7. bruggen mogen niet binnen een afstand van 10 meter van een ander kunstwerk (bijvoorbeeld een brug, dam met duiker of stuw) worden geplaatst, gemeten in zowel beneden- als bovenstroomse richting;
8. wanneer bruggen dienen ter ontsluiting naar de openbare weg dient hiervoor toestemming te worden gevraagd aan de wegbeheerder;
9. het plaatsen van bruggen over B-wateren dient te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
10. bij de melding als bedoeld onder 9 dient een duidelijke situatietekening te worden gevoegd waarop de locatie en de afmetingen van de brug(gen) duidelijk staan afgebeeld;
11. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

9. Het aanbrengen en hebben van steigers

(Hieronder vallen niet steigers in vaarwegen als bedoeld in hoofdstuk 4 van de keur en in de kern- en beschermingszones van waterkeringen)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met*

de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen. Hieronder is ook begrepen het aanbrengen en hebben van steigers.

Toelichting op de algemene regel

Onder een steiger wordt een constructie verstaan welke gedeeltelijk over een water is geplaatst en is verankerd in het achterliggende perceel. In dit verband wordt onder 'stedelijk gebied' verstaan, dat gebied dat zich bevindt binnen de door de betrokken gemeente als 'bebouwde kom' aangewezen gebied. Een steiger wordt (meestal) voor recreatieve doeleinden gebruikt, bijvoorbeeld om vis- of vaarwater goed te kunnen bereiken. Om de waterkwaliteit en de functie van het water te waarborgen worden eisen gesteld met betrekking tot de maximale afmetingen en uitvoering van een steiger. Het één en ander is onder andere afhankelijk van de afmetingen van het betreffende water. Steigers zijn niet bedoeld om het tuinareaal te vergroten ten koste van het watersysteem. Dergelijke steigers vallen buiten deze algemene regel.

In de praktijk blijkt dat er nogal eens verwarring bestaat over het onderscheid tussen een steiger en een vlonder. Een vlonder wordt door het waterschap gezien als een constructie die niet over een water is geplaatst. Vlonders worden echter wel regelmatig toegepast in de beschermingszones van A-wateren en kunnen het doelmatig onderhoud aan die wateren daardoor belemmeren. Vlonders vallen buiten deze algemene regel. Een vergunningaanvraag voor vlonders wordt getoetst aan beleidsregel 5.5 Het plaatsen van objecten in en langs wateren.

Om te voorkomen dat de scheepvaart in vaarwegen wordt belemmerd door het aanbrengen van steigers, moeten aanvragen voor steigers in vaarwegen per geval worden getoetst. Voor het aanbrengen van steigers in vaarwegen dient dan ook een vergunning te worden aangevraagd.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van een steiger in stedelijk gebied, langs particuliere tuinen buiten vaarwegen en buiten de kern- en beschermingszones van waterkeringen is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het water waarin de steiger wordt geplaatst dient een minimale bovenbreedte te hebben van 7 meter en dient aan te sluiten op het eigendom van de initiatiefnemer;
2. de steiger dient conform principetekening 5a te worden geplaatst. De maximale lengte van de steiger bedraagt 3 meter, waarbij de steiger maximaal 1 meter vanaf de insteek van het water mag oversteken;
3. De minimale afstand van de onderzijde van de steiger ten opzichte van zomerpeil bedraagt minimaal 30 centimeter en 20 centimeter in de Alblasserwaard;
4. de werken dienen in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen met de toezichthouder van Waterschap Rivierenland. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
5. het aanbrengen van een steiger dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze

- bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop de locatie en de afmetingen van de te plaatsen steiger duidelijk staan afgebeeld;
  7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

10. Het aanbrengen van anti-worteldoek in A- en B-wateren

(Het gaat hierbij om wateren langs bedrijven in stedelijk gebied en langs particuliere tuinen)

(Hieronder vallen niet de A- en B-wateren in gebieden met specifieke natuurdoelen (zie bijlagen 2 en 3) en de kern- en beschermingszones van waterkeringen)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het aanbrengen van anti-worteldoek binnen de kernzone van A- en B-wateren.

Toelichting op de algemene regel

Bij veel tuinen van particulieren wordt anti-worteldoek in de kernzones van wateren toegepast om de tuin ter plaatse een net afgewerkt karakter te geven en het onderhoud te vergemakkelijken. Op plaatsen waar anti-worteldoek wordt toegepast kan het bij onderhoud aan de betreffende wateren door het waterschap echter lastig zijn om maaisel 'op de kant te zetten'. Daarnaast zijn grote stroken met anti-worteldoek bedekte taluds niet bevorderlijk voor de ecologie rondom en in de wateren. Stroken anti-worteldoek in wateren zijn in deze gevallen qua omvang echter relatief beperkt, waardoor de waterhuishoudkundige uitgangspunten voldoende kunnen worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Met betrekking tot (delen van) A-wateren die zich niet langs bedrijven in stedelijk gebied of langs particuliere tuinen bevinden, blijft het verbod op anti-worteldoek van kracht. In dit verband wordt onder 'stedelijk gebied' verstaan, dat gebied dat zich bevindt binnen de door de betrokken gemeente als 'bebouwde kom' aangewezen gebied.

Het aanbrengen van anti-worteldoek in ecologisch aangewezen wateren is niet toegestaan.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van anti-worteldoek in A- en B-wateren langs bedrijven in stedelijk gebied en langs particuliere tuinen, is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. om te voorkomen dat het anti-worteldoek in het oppervlaktewater terecht komt, dient het anti-worteldoek met een beschoeiing te worden vastgezet. De beschoeiing dient te worden geplaatst conform principetekening 1;
2. de beschoeiing dient in het talud en op zomerpeil te worden geplaatst;

3. het anti-worteldoek dient zodanig te worden verankerd dat het niet kan opwaaien;
4. de melder dient het anti-worteldoek en de beschoeiing in goede staat te onderhouden;
5. eventuele begroeiing dient zo laag mogelijk gehouden te worden met een maximale hoogte van 30 centimeter;
6. de begroeiing dient zodanig te worden bijgehouden, dat de beschoeiing te allen tijde duidelijk zichtbaar blijft;
7. het aanbrengen van het anti-worteldoek dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
8. bij de melding als bedoeld onder 7 dient een situatietekening te worden gevoegd, waarop duidelijk de locatie van het anti-worteldoek en de daarbij behorende beschoeiing staan afgebeeld;
9. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

11. Het plaatsen van een betuining in wateren

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen van een betuining.

Toelichting op de algemene regel

Een betuining is een constructie die, in tegenstelling tot een beschoeiing, onder het waterpeil en geheel verzonken in het talud van een water wordt geplaatst, ter versteviging van de oever. Een betuining heeft daardoor een puur waterhuishoudkundige functie. De voorwaarden waaraan dient te worden voldaan bij het plaatsen van een betuining, hebben tot doel dat het doorstromingsprofiel van het water in stand blijft. Er wordt door het plaatsen van een betuining geen waterberging weggenomen. Omdat een betuining geen nadelig effect heeft op de waterhuishouding kunnen de waterhuishoudkundige belangen voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van een betuining in wateren is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de plaatsing van de betuining dient conform principetekening 2 te worden uitgevoerd;
2. de betuining dient in zijn geheel in het talud te worden geplaatst en mag dus niet zichtbaar zijn;
3. de betuining dient te bestaan uit niet-uitlogend materiaal (geen gewolmaniseerd of gecreosoteerd hout);

4. de constructie van de betuining dient dusdanig stevig te zijn dat deze niet kan vervormen;
5. degene die de melding van het plaatsen van de betuining doet dient de werken in goede staat te onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen van de betuining met bijbehorende werken, het talud en/of maaiveld van de beschermingszone achter de betuining direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
6. het aanbrengen van een betuining in een water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
7. bij de melding als bedoeld onder 6 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de te plaatsen betuining en de daarbij behorende afmetingen staan afgebeeld;
8. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

12. Het plaatsen van een beschoeiing

(Hieronder vallen niet beschoeiingen in gebieden met specifieke natuurdoelen (zie bijlagen 2 en 3 en in kern- en beschermingszones van waterkeringen)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen van een beschoeiing.

Toelichting op de algemene regel

Een beschoeiing is een oeverversterkende constructie die in voorkomende gevallen in het talud van een water kan worden geplaatst om afkalving en instorten van de oever te voorkomen. De voorwaarden waaraan dient te worden voldaan bij het plaatsen van een beschoeiing hebben tot doel dat er zo min mogelijk waterbergingsverlies optreedt en dat er een zo klein mogelijk effect op de doorstroming van het betreffende water ontstaat. Beschoeiingen zijn in gebieden met specifieke natuurdoelen (bijlagen 2 en 3) niet toegestaan. In de algemene criteria van de beleidsregels wordt beschreven dat voor bepaalde beschoeiingen, die ecologisch verantwoord zijn, wel een watervergunning kan worden aangevraagd.

Ook is het plaatsen van een beschoeiing in een natuurvriendelijke oever met een taludverhouding van 1:2 of flauwer is niet toegestaan, omdat de stabiliteit van de oever reeds door de flauwe taludverhouding is gewaarborgd.

Voorkomen moet worden dat een beschoeiing in de kernzone van een water wordt geplaatst om het gebruiksareaal van een perceel te vergroten, ten koste van het profiel van dat water. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer de beschoeiing wordt doorgetrokken tot aan het maaiveld en de ruimte achter de beschoeiing wordt opgevuld

met grond. Dit geldt vooral voor de wateren waarin tussen zomerpeil en maaiveld een groter verschil dan 0,60 meter bestaat. Dergelijke constructies worden aangemerkt als damwanden. Voor damwanden geldt een aparte algemene regel.

Omdat het effect op de waterberging en de doorstroming doorgaans zeer gering is, kunnen de waterhuishoudkundige belangen voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen van een beschoeiing ibuiten gebieden met specifieke natuurdoelen (zie bijlagen 2 en 3) en beschermingszones van waterkeringen is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de oever mag niet flauwer zijn dan 1:2
2. de plaatsing van de beschoeiing dient conform principetekening 1 te worden uitgevoerd;
3. de beschoeiing dient op zomerpeil in het talud van het water te worden geplaatst;
4. indien het hoogteverschil tussen het zomerpeil en het maaiveld ter plaatse meer bedraagt dan 0,60 meter, dan mag de beschoeiing, gemeten vanuit het talud, maximaal 0,20 meter hoog zijn;
5. indien het hoogteverschil tussen het zomerpeil en het maaiveld ter plaatse 0,60 meter of minder bedraagt, dan mag de beschoeiing worden doorgetrokken tot aan het maaiveld;
6. de beschoeiing mag niet boven het maaiveld uitsteken;
7. de beschoeiing dient te bestaan uit deugdelijk en niet uitlogend materiaal en aan de achterzijde te worden voorzien van anti-worteldoek. Gewolmaniseerd of gecreosoteerd hout of een ander uitlogend materiaal is niet toegestaan;
8. de beschoeiing dient op deugdelijke wijze te worden verankerd in het achterliggende perceel, op een zodanige wijze dat geen vervorming kan plaatsvinden;
9. de melder en diens rechtsopvolgers dienen de werken in goede staat te onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen van de beschoeiing met bijbehorende werken, het talud en/of maaiveld van de beschermingszone achter de beschoeiing direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder van het waterschap. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
10. het aanbrengen van een beschoeiing in een water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
11. bij de melding als bedoeld onder 10 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de te plaatsen beschoeiing en de daarbij behorende afmetingen staan afgebeeld;
12. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

13. Het plaatsen van een damwand

(Hieronder vallen niet damwanden in gebieden met specifieke natuurdoelen (aangegeven op de bijlagen 2 en 3) en kern- en beschermingszones van waterkeringen en/of wateren die in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland)

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen van een damwand.

Toelichting op de algemene regel

Een damwand is een grondkerende constructie die, in tegenstelling tot een beschoeiing, niet in het talud van een water, maar op de insteek van een water wordt geplaatst, om afkalving en instorten van de oever te voorkomen. De voorwaarden waaraan dient te worden voldaan bij het plaatsen van een damwand hebben tot doel dat er zo min mogelijk waterbergingsverlies optreedt en dat er een zo klein mogelijk effect op de doorstroming van het betreffende water ontstaat.

Omdat het effect op de waterberging en de doorstroming doorgaans zeer gering is kunnen de waterhuishoudkundige belangen voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen van een damwand buiten gebieden met specifieke natuurdoelen (zie de bijlagen 2 en 3) en kern- en beschermingszones van waterkeringen en/of wateren welke niet in onderhoud zijn bij Waterschap Rivierenland is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de plaatsing van de damwand dient conform principetekening 1a te worden uitgevoerd;
2. de damwand dient op de insteek van het water te worden geplaatst, zodanig dat het natte profiel van het water niet wordt verkleind;
3. de damwand mag niet boven het maaiveld uitsteken;
4. de damwand dient te bestaan uit deugdelijk en niet uitlogend materiaal en aan de achterzijde te worden voorzien van anti-worteldoek. Gewolmaniseerd of gecreosoteerd hout of een ander uitlogend materiaal is niet toegestaan;
5. de damwand dient op deugdelijke wijze te worden verankerd in het achterliggende perceel, op een zodanige wijze dat geen vervorming kan plaatsvinden;
6. de melder en diens rechtverkrijgenden dienen de werken in goede staat te onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen van de damwand met bijbehorende werken, het talud en/of maaiveld van de beschermingszone achter de damwand direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
7. het aanbrengen van een damwand in een water dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart

voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;

8. bij de melding als bedoeld onder 7 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de te plaatsen damwand en de daarbij behorende afmetingen staan afgebeeld;
9. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

14. Het plaatsen van een permanent onttrekkingspunt in A- en B-wateren

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen van een onttrekkingspunt.

Toelichting op de algemene regel

Het onttrekken van oppervlaktewater aan het watersysteem gebeurt voornamelijk in de agrarische sector, enerzijds om te kunnen beregenen in tijden van droogte en anderzijds om schade aan gewassen ten gevolge van nachtvorst tegen te gaan. In artikel 3.17 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is aangegeven hoeveel water er maximaal aan het watersysteem onttrokken mag worden.

In veel gevallen wordt ten behoeve van de onttrekking van oppervlaktewater een permanent onttrekkingspunt in het talud van het water aangelegd. Het is daarbij van belang dat het doelmatig onderhoud aan het water niet wordt belemmerd door de aanwezigheid van het onttrekkingspunt. De waterhuishoudkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Wanneer onttrekkingen plaatsvinden zonder een aangelegd werk, maar bijvoorbeeld met een zuigslang die los in het water wordt geplaatst, hoeft de gebruikte onttrekkingsconstructie niet te worden gemeld. Wel is het van belang dat er niet meer water aan het watersysteem wordt onttrokken dan volgens artikel 3.17 van de Keur is toegestaan (een maximale peilverlaging van 5 centimeter per onttrekker).

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van een onttrekkingspunt en het onttrekken van oppervlaktewater is geen vergunning van artikelen 3.1 eerste lid onder b vereist, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het onttrekkingspunt dient te bestaan uit een deugdelijke, afdoende gefundeerde taludbak van niet uitlogend materiaal, die geheel verzonken in het talud van het water dient te worden aangebracht conform principetekening nummer 7 of 7a;
2. de taludbak, de zuigleiding, het vuilrooster of andere constructies dienen buiten het natte profiel van het water te worden aangebracht;
3. de taludbak mag maximaal 0,80 meter landinwaards in het talud van het water worden aangebracht, gerekend vanaf het talud op zomerpeilniveau;
4. de taludbak, pompinstallatie en leidingen dienen zodanig te worden aangebracht, dat de in de Keur Waterschap Rivierenland 2009 bedoelde strook van 4 meter (5 meter in de gebieden in Alblasserwaard, Vijfherenlanden, Alm en Biesbosch) uit de insteek van een A-water en 1 meter uit de insteek van een B-water vrij bereikbaar en vrij van obstakels blijft ten behoeve van het onderhoud van het water;
5. de onttrekker en diens rechtsopvolgers zijn verplicht het onttrekkingpunt in goede staat te onderhouden;
6. indien naar het oordeel van het waterschap het onttrekkingspunt geen functie

meer vervult ten behoeve van droogte- en/of nachtvorstbestrijding, dient het onttrekkingspunt met bijbehorende werken, op eerste aanmaning door of namens het college van dijkgraaf en heemraden, te worden verwijderd;

7. het aanbrengen van een onttrekkingspunt dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
8. bij de melding als bedoeld onder 7 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het onttrekkingspunt / de onttrekkingspunten staa(n)(t) afgebeeld;
9. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

15. Het plaatsen en hebben van een uitstroomvoorziening in wateren waarvan het onderhoud bij de legger aan het waterschap zelf is opgedragen

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het plaatsen en hebben van uitstroomvoorzieningen. Onder het maken en hebben van een uitstroomvoorziening wordt uitdrukkelijk niet begrepen het lozen van water zelf.

Toelichting op de algemene regel

Het lozen van hemelwater, vindt doorgaans plaats via een leiding in de kernzone van een water. Een uitstroomvoorziening betreft een vanuit waterhuishoudkundig oogpunt relatief eenvoudig en veel voorkomend werk in wateren. De relevante waterhuishoudkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Met betrekking tot het onderhoud van het water is het daarbij van belang dat de uitstroomvoorziening zodanig wordt aangebracht dat deze het onderhoud niet belemmert of ten gevolge van dit onderhoud kan worden beschadigd. Ook dient uitspoeling van het talud te worden voorkomen. Laatstgenoemde belangen spelen met name een rol bij wateren die door het waterschap worden onderhouden. Voor uitstroomvoorzieningen in C-wateren alsmede B-wateren, waarvan het onderhoud niet bij legger aan het waterschap is opgedragen, is geen vergunning nodig en hoeft ook niet aan deze algemene regel te worden voldaan.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen en hebben van uitstroomvoorzieningen in wateren waarvan het onderhoud bij de legger aan het waterschap zelf is opgedragen is geen vergunning op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de uitmonding van het lozingspunt voor de hemelwaterafvoer wordt in het talud van het water aangebracht door middel van een afdoende gefundeerde uitstroomvoorziening (bak) van niet uitlogend materiaal, welke zich verzonken in het talud en buiten het profiel van het water bevindt conform principetekening 11 of 12;
2. de uitstroomvoorziening met bijbehorende werken wordt zodanig aangebracht, dat de eventueel ter plaatse door de legger aangewezen beschermingszone vrij bereikbaar en vrij van obstakels blijft ten behoeve van het onderhoud van het water;
3. indien de uitstroomvoorziening naar het oordeel van het waterschap geen functie meer vervult, dient deze op eerste aanmaning door of namens het college van dijkgraaf en heemraden te worden verwijderd;
4. de werken dienen in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de toezichthouder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
5. het aanbrengen van een uitstroomvoorziening dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de plaatsen uitstroomvoorziening staat afgebeeld;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

16. Het lozen van hemelwater afkomstig van nieuw verhard oppervlak zonder verplichte compensatie

Kader

Op grond van artikel 3.5 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur hemelwater afkomstig van nieuw verhard oppervlak op een water te lozen.

Toelichting op de algemene regel

Indien het hemelwater afkomstig van het nieuw verhard oppervlak afstroomt naar een perceel dat minder dan 100 meter is verwijderd van oppervlaktewater wordt dit beschouwd als een lozing op oppervlaktewater.

In beleidsregel 5.16 is hiervoor het beleid vastgesteld.

Om te voorkomen dat voor kleine voorzieningen zoals woninguitbreiding, opritten en dammen en andere verhardingen moet worden gecompenseerd is er een vrijstelling voor de compensatieplicht van 500 m² in stedelijk gebied en 1.500 m² in landelijk gebied. Voor dergelijke kleinere oppervlakken geldt een vrijstelling van de compensatieplicht.

Omdat het niet wenselijk is dat een belanghebbende meerdere malen op een zelfde perceel gebruik maakt van de vrijstelling is het wenselijk om ook die oppervlakken die vrijgesteld zijn van compensatieplicht en vergunningsplicht in een bestand op te nemen en bij te houden.

De initiatiefnemer, die nieuw verhard oppervlak wil aanleggen, dat voldoet aan de

vrijstellingscriteria voor de compensatieplicht van beleidsregel 5.16 kan volstaan met een melding indien er voor dezelfde activiteit geen andere vergunningsplichtige activiteiten worden aangevraagd.

Voor maken van een lozingspunt (uitstroomvoorziening) kan een melding worden gedaan op grond van algemene regel nummer 15.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het lozen van hemelwater afkomstig van nieuw verhard oppervlak is geen vergunning op grond van artikel 3.5 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. er bestaat een vrijstelling voor de compensatieplicht overeenkomstig de toetsingscriteria van beleidsregel 5.16;
2. er vinden geen andere vergunningsplichtige activiteiten plaats voor hetzelfde werk;
3. ten minste twee weken voor het realiseren van het nieuwe verhard oppervlak dienen de werkzaamheden te worden gemeld door middel van een meldingsformulier van Waterschap Rivierenland;
4. bij de melding als bedoeld onder 3 dient een situatietekening te worden gevoegd, waarop duidelijk het perceel is weergegeven met het nieuwe verhard oppervlak en de grootte van het verhard oppervlak;
5. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is vervalt het recht om van deze melding gebruik te maken.

17. Het lozen van bronneringswater op wateren

Kader

Op grond van artikel 3.7 onder a van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het zonder vergunning van het bestuur verboden om

1. meer dan 100 m³ water per uur te lozen in oppervlaktewaterlichamen die op de legger staan vermeld als A-wateren;
2. meer dan 30 m³ water per uur te lozen in oppervlaktewaterlichamen die op de legger staan vermeld als B-wateren;
3. meer dan 1 m³ water te lozen in oppervlaktewaterlichamen die op de legger staan vermeld als C-wateren.

Hieronder wordt ook verstaan het lozen van bronneringswater.

Toelichting op de algemene regel

Het lozen van bronneringswater op wateren komt voornamelijk voor bij bronneringswerkzaamheden ten behoeve van bijvoorbeeld bouwprojecten. Het belang voor het waterschap bij het lozen van bronneringswater op wateren betreft voornamelijk de bergingscapaciteit en doorstroming van de wateren waarop wordt geloosd. Om schadelijke gevolgen aan de waterhuishouding te voorkomen worden normen gesteld met betrekking tot de duur van de bronnering en de hoeveelheid te lozen water.

In de praktijk blijkt dat de duur van een ruime meerderheid van de aangevraagde bronneringen minder dan een half jaar bedraagt en dat de hoeveelheid te lozen water geen negatieve gevolgen heeft voor de bergingscapaciteit en de doorstroming van de

wateren. Voor lozingen als gevolg van bronneringen kunnen de waterhuishoudkundige belangen dan ook voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het lozen van bronneringswater op wateren is geen vergunning vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de lozingsperiode is korter dan een half jaar;
2. de lozing mag een debiet van 100 m³ /uur en 100.000 m³ /jaar niet overschrijden;
3. het te lozen water is schoon (géén saneringswater);
4. het gehalte onopgeloste bestanddelen bedraagt maximaal 50 milligram per liter;
5. het zuurstofgehalte van het te lozen water bedraagt minimaal 5 milligram per liter;
6. er mogen ten gevolge van de lozing geen visuele verontreinigingen in het water optreden;
7. door de lozing mag geen overlast bij derden of waterschap ontstaan;
8. voor de lozing geldt de volgende voorkeursvolgorde:
de lozing dient plaats te vinden op een A-water. Indien er binnen een redelijke afstand van de bronneringslocatie geen A-water is gelegen, mag de lozing op een B-water plaatsvinden. Lozing op een C-water heeft géén voorkeur, maar wordt toegestaan nadat een toets van de melding heeft uitgewezen dat de lozing daar geen schadelijke gevolgen kan hebben;
9. de lozing dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
10. bij de melding als bedoeld onder 9 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de uit te voeren werkzaamheden en het lozingspunt staan afgebeeld.

18. Het plaatsen en hebben van een afrastering langs wateren

Kader

Op grond van artikel 2.1 eerste lid van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 kunnen *de eigenaren van gronden die gebruikt worden voor het houden van dieren en die gelegen zijn nabij waterstaatswerken [...] door het bestuur verplicht worden langs hun gronden een voldoende kerende afrastering aan te brengen en te onderhouden*. Op grond van artikel 2.1 tweede lid kan het bestuur algemene regels stellen omtrent afrasteringsconstructies en wijze van plaatsing.

Het gebod van artikel 2.1 eerste lid van de keur geldt niet voor de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, gezien de aard en het karakter van het gebied.

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te*

verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen. Hieronder wordt onder andere begrepen het plaatsen, hebben en onderhouden van afrasteringen langs wateren.

Toelichting op de algemene regel

Afrasteringen kunnen enerzijds worden gezien als objecten die het doelmatig onderhoud aan waterstaatswerken kunnen belemmeren, terwijl ze anderzijds, in de vorm van een veekering, juist voorkomen dat het vee de gesteldheid van waterstaatswerken aantast. Wanneer aan de hieronder beschreven voorwaarden wordt voldaan komt het doelmatig onderhoud niet in gevaar. Bovendien kunnen afrasteringen, indien nodig, vrij eenvoudig worden verwijderd.

Het plaatsen van een afrastering betreft vanuit waterstaatkundig oogpunt een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel. Een melding voor het plaatsen van een afrastering langs wateren is niet nodig, mits aan de hieronder beschreven voorwaarden wordt voldaan.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen van een afrastering langs wateren is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de afrastering wordt parallel aan het water geplaatst;
2. de afrastering bestaat uit palen met draad of gaas met een maximale hoogte van 1,00 meter boven het maaiveld;
3. de afrastering wordt tussen 0,50 meter en 1,00 meter vanaf de insteek van het water geplaatst;
4. de afrastering is van een zodanige constructie dat het onderhoud aan de wateren door of in opdracht van het waterschap niet wordt belemmerd.

19. Het planten van bomen langs A- en B-wateren

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen.* Hieronder is ook begrepen het planten van bomen langs A-wateren en B-wateren.

Toelichting op de algemene regel

Het te dicht op elkaar plaatsen van bomen langs door het waterschap te onderhouden wateren kan het doelmatig onderhoud van die wateren belemmeren. Een te korte afstand tussen de bomen en de insteek van de wateren kunnen daarnaast op termijn leiden tot aantasting van het talud. Knotbomen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden vormen, vanwege de zwaarwegende landschappelijke waarde, een uitzondering ten opzichte van bomen in overige gebieden binnen het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. Knotbomen worden van oudsher op de insteek van wateren geplant en vormen als zodanig belangrijke cultuurhistorische, beeldbepalende elementen in het landschap.

Deze algemene regel heeft geen betrekking op productiegewassen in de laanbomen- of fruit(bomen)teelt. Deze bomen vallen onder de beleidsregel betreffende 'objecten'.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het planten van bomen langs A- en B-wateren is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. bomen mogen niet in het talud van een water worden geplant;
2. de afstand van de te planten bomen tot de insteek van het water dient bij A-wateren en bij B-wateren 1 meter te bedragen. Knotbomen mogen op een afstand van 0,50 meter uit de insteek van wateren worden geplant;
3. de minimale hart-op-hart afstand van de bomen onderling en ten opzichte van andere obstakels bedraagt 10 meter. Voor knotbomen bedraagt de minimale hart-op-hart-afstand 7 meter;
4. in de beschermingszone mogen binnen een straal van 10 meter van een kunstwerk (bijvoorbeeld een dam met duiker, brug of stuw) geen bomen worden geplaatst, gemeten in zowel beneden- als bovenstroomse richting;
5. de bomen dienen zodanig te worden onderhouden en opgesnoeid, dat van deze bomen geen takken hangen binnen 5 meter boven het maaiveld;
6. achter de bomen (aan de landzijde) dient, parallel aan het A-water, een strook van 4 meter (5 meter in het gebied van de Alblasserwaard, Vijfheerenlanden, Alm en Biesbosch) vrij te blijven van obstakels, in verband met onderhoudswerkzaamheden;
7. het planten van bomen langs A- en B-wateren dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
8. bij de melding als bedoeld onder 7 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de te planten bomen staat afgebeeld;
9. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

20. Het verwijderen van objecten en kunstwerken uit de kern- en beschermingszone van wateren

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het verwijderen van objecten/kunstwerken uit de keurzone van wateren.

Toelichting op de algemene regel

Het verwijderen van een object/kunstwerk uit een water heeft een positief effect op de waterhuishouding, met name omdat daardoor de doorstroming van het water verbetert.

Het belang van het waterschap bij het verwijderen van een object/kunstwerk is er in gelegen dat het water in goede staat wordt hersteld. De risico's bij het verwijderen van een object/kunstwerk zijn echter zo gering dat kan worden volstaan met een algemene regel.

Peilscheidende en -regulerende kunstwerken mogen onder geen enkele voorwaarde worden verwijderd.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het verwijderen van objecten/kunstwerken uit wateren is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het object/kunstwerk dient volledig te worden verwijderd uit de kern- en/of beschermingszone van het water, inclusief bijbehorende werken en eventuele landhoofden;
2. nadat het object/kunstwerk is verwijderd, dient het plaatselijke profiel van het water te worden hersteld;
3. eventueel aanwezige kabels en leidingen dienen, in overleg met de kabel-/leidingeigenaar, minimaal 1 meter onder het leggerprofiel van het water gebracht te worden (bij het ontbreken van een leggerprofiel dienen de vaste bodem en taluds van het water als uitgangspunt te worden gehanteerd);
4. het talud ter plaatse van het verwijderde object/kunstwerk dient te worden ingezaaid met bermgras;
5. bij eventuele verzakkingen van het talud tijdens of na de werkzaamheden dient, op aanwijzing van de toezichthouder, een beschoeiing te worden geplaatst;
6. het verwijderen van een object/ kunstwerk dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
7. bij de melding als bedoeld onder 6 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het te verwijderen object/kunstwerk staat afgebeeld;
8. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

21. Het aanbrengen en hebben van objecten binnen 1 meter uit de insteek (gemeten landinwaarts) van de Giessen, Alblas en Graafstroom

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten. Hieronder is ook begrepen het aanbrengen en hebben van objecten in de boezemgebieden van de Giessen, Alblas en Graafstroom.

Toelichting op de algemene regel

De boezemgebieden hebben een zeer belangrijke waterbergende functie. Als de wateren en riviertjes buiten hun oevers treden, wordt het water geborgen in de boezem. De boezem is dus een noodvoorziening die zijn functie altijd moet behouden. Op die manier wordt voorkomen dat de rivieren en wateren overstromen en daarbij grote schade aanrichten in bewoonde gebieden en aan percelen die op verschillende manieren in gebruik zijn.

Voor objecten is in het algemeen volumecompensatie nodig op grond van beleidsregel nummer 5.3. Voor deze objecten geldt te allen tijde een vergunningsplicht. Voor de bewoners langs deze wateren geldt dat men in de praktijk behoefte heeft aan allerlei voorzieningen in de tuin en nabij de oever. Vanwege de noodzakelijke stabiliteit van de oever worden echter géén vergunningen verleend voor objecten als opstallen e.d., indien deze binnen 1 meter vanuit de insteek zouden zijn gewenst.

Binnen die 1 meter zijn allerlei kleinschalige objecten zoals bijvoorbeeld vlonders, tuinhekjes, (sier)bestrating e.d. wel mogelijk.

Dergelijke objecten zijn vanuit waterhuishoudkundig oogpunt relatief eenvoudige werken, waarbij de waterhuishoudkundige belangen gewaarborgd kunnen worden door het stellen van voorwaarden in een algemene regel.

Buiten de oever/insteek worden géén andere objecten toegestaan dan steigers conform beleidsregel nummer 5.8.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van objecten binnen 1 meter uit de insteek, landinwaarts gemeten, van de Giessen, Alblas en Graafstroom is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder a vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de aan te leggen objecten mogen niet oversteken/overkragen het water in;
2. te plaatsen hekwerken/tuinhekjes mogen niet hoger zijn dan 1,00 meter en mogen zowel parallel als haaks op het water worden aangelegd;
3. Haaks op het water te plaatsen hekwerken/tuinhekjes mogen tot aan de insteek worden aangebracht;
4. de werken dienen in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct moeten worden hersteld, al dan niet op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden. Hierbij dient vooraf contact opgenomen met de toezichthouder van Waterschap Rivierenland. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
5. het aanbrengen van de werken dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop de locatie en de afmetingen van de te plaatsen steiger duidelijk staan afgebeeld;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

22. Het aanbrengen en hebben van gras en éénjarige gewassen in de beschermingszones van waterstaatswerken

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder is ook begrepen het hebben en aanbrengen van gras en éénjarige gewassen in de beschermingszones van wateren en waterkeringen.

Toelichting op de algemene regel

Het hebben en aanbrengen van gras en éénjarige gewassen heeft een zeer gering effect op de waterhuishoudkundige en waterstaatkundige belangen van Waterschap Rivierenland. Binnen de kernzone van zowel waterkeringen als wateren is gras als taludbescherming zelfs gewenst.

Voor het hebben en aanbrengen van gras en éénjarige gewassen binnen de beschermingszones van A-en B-wateren en waterkeringen is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 vereist en hoeft ook geen melding te worden gedaan.

23. Het aanleggen, hebben, houden en onderhouden van kabels en leidingen binnen de kern- en beschermingszone van waterkeringen en wateren

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen. Hieronder wordt ook verstaan het aanleggen, hebben, houden en onderhouden van kabels en leidingen binnen de kern- en beschermingszone van wateren en waterkeringen.

Toelichting van de algemene regel

Aan de uitvoering van de werkzaamheden in deze beheersobjecten kunnen risico's zijn verbonden, welke in het algemeen goed kunnen worden afgewogen in het kader van beoordeling van vergunningsaanvragen. Met het vaststellen van een algemene regel, waarmee een vrijstelling van de vergunningsplicht wordt bereikt, moet er vooral zekerheid bestaan over de omvang van die risico's.

De werkzaamheden in de bovenvermelde beheersobjecten worden veelal uitgevoerd door of namens nutsbedrijven die voorzieningen van algemeen nut en in het algemeen belang aanleggen. In dit verband wordt onder voorzieningen van algemeen nut verstaan, gas-, water-, electriciteits- en telecommunicatievoorzieningen. Door deze bedrijven worden in

het beheersgebied van Waterschap Rivierenland jaarlijks honderden werken uitgevoerd. Omdat het om vele aanvragen met betrekking tot soortgelijke werken gaat, leent deze activiteit zich voor een Algemene Regel.

Aan de in principe aanwezige risico's van het vergunningsvrij werken wordt voldoende tegemoet gekomen door onderstaande toetsingscriteria en voorwaarden.

wateren (inclusief vaarwegen)

Het te beschermen belang voor het waterschap bij het aanleggen, hebben, houden en onderhouden van kabels en leidingen binnen de kern- en beschermingszone van A-, B- en C-wateren betreft voornamelijk de stabiliteit van de oever van het betreffende water. Kabels en leidingen worden veelal geplaatst door middel van een open ontgraving en/of een gestuurde boring. Wanneer deze werkzaamheden te dicht op de insteek van het water worden uitgevoerd, kan dat een negatief effect hebben op de stabiliteit van de oever. Daarnaast moet worden voorkomen dat kabels en leidingen worden beschadigd bij onderhoudswerkzaamheden aan wateren en/of ten gevolge van scheepvaart op de als vaarweg aangewezen wateren.

waterkeringen

Het te beschermen belang voor het waterschap bij het aanleggen, hebben, houden en onderhouden van kabels en leidingen binnen de kern- en beschermingszone van waterkeringen is de stabiliteit van de waterkering. Indien wordt voldaan aan de onderstaande criteria en voorwaarden, hebben deze werkzaamheden een gering effect op de staat van een waterkering.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het leggen, hebben, onderhouden en vervangen van kabels en/of leidingen en bijbehorende ondergrondse werken binnen de kern- en beschermingszone van A-, B- en C-wateren, primaire en regionale waterkeringen in het beheersgebied van Waterschap Rivierenland, is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 nodig als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

algemene voorwaarden

1. minimaal twee weken voor aanvang moeten de werkzaamheden met een daarvoor bestemd meldingsformulier ter goedkeuring aan het college van dijkgraaf en heemraden te worden gemeld. Dit formulier kan worden gedownload via de website (www.wsrl.nl) of aangevraagd bij de afdeling vergunningen (0344 - 64 94 94);
2. bij het meldingsformulier moet een duidelijke situatietekening van de uit te voeren werkzaamheden worden gevoegd, waarop is aangegeven:
  - de exacte locatie (plaatsaanduiding) waar de kabels en/of leidingen zullen worden gelegd of verwijderd (indien mogelijk met straatnamen en huisnummers) voor het bepalen van de locatie is voorwaarde 46 van belang;
  - soort kabel of leiding;
  - materiaalkeuze en toe te passen bijbehorende (ondergrondse) voorzieningen;
  - de diepteligging en de exacte locatie;
  - legenda;
3. het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een toestemmingsbrief als de melding akkoord is;
4. de werken mogen pas worden uitgevoerd zodra er een schriftelijke akkoordverklaring van het college van dijkgraaf en heemraden is verkregen;
5. de aanvang en voltooiing van de werkzaamheden dienen telefonisch te worden gemeld bij de toezichthouder van het waterschap;

6. het tijdstip waarop met de uitvoering van de toegestane werkzaamheden mag worden begonnen, wordt vastgesteld in overleg met de toezichthouder van Waterschap Rivierenland;
7. de werken dienen conform de tekening(en) bij de akkoordverklaring en de voorwaarden in deze algemene regel te worden uitgevoerd;
8. tijdens de uitvoering van de werken dient een afschrift van de akkoordverklaring met gewaarmerkte tekening(en) ter plaatse aanwezig te zijn. De melder moet ervoor zorgen dat de aannemer/uitvoerder van de werken op de hoogte is van de voorwaarden van deze algemene regel;
9. de kabel en/of leidingwerkzaamheden waarvoor een akkoordverklaring is verstrekt, moeten zonder onderbreking worden uitgevoerd, waarbij alle aanwijzingen door of namens het waterschap, onmiddellijk moeten worden opgevolgd;
10. spoedreparaties aan een kabel en/of leiding als gevolg van een calamiteit dienen direct te worden gemeld bij de toezichthouder en achteraf schriftelijk te worden gemeld;
11. na het gereedkomen van de werken waarvoor een akkoordverklaring is verstrekt, dienen de werken onderworpen te worden aan een laatste controle door het waterschap;
12. de melder is verplicht de redelijkerwijs mogelijke maatregelen te nemen, om schade aan eigendommen van het waterschap en/of derden, als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden te voorkomen;
13. afsluiters, pomp- of inspectieputten en dergelijke in de berm moeten duidelijk aangegeven worden met een tegelverharding rondom de ondergrondse constructie. De juiste hoogteligging ten opzichte van het maaiveld moet worden onderhouden, om maaischade te voorkomen;
14. voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, moet toestemming van de eigenaar van de grond zijn verkregen;
15. grond, die als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden is of wordt verontreinigd, moet op kosten van de melder worden verwijderd en afgevoerd;
16. na voltooiing van de uitvoering van de werkzaamheden moet de melder ervoor zorgdragen dat alle achtergebleven materialen, gereedschappen, werktuigen en/of tijdelijke voorzieningen worden verwijderd. Bij nalatigheid zal het op last van het college van dijkgraaf en heemraden gebeuren op kosten van de melder of van diens rechtverkrijgenden;
17. de melder is te allen tijde aansprakelijk voor optredende gebreken (zoals beschadigingen, deformaties, verzandingen enz.) aan de waterstaatswerken inclusief kunstwerken ontstaan door de toegestane werkzaamheden en/of objecten. Deze moeten op eerste aanmaning en tot genoegen van het college van dijkgraaf en heemraden op kosten van de melder worden hersteld, waarbij het college nadere eisen kan stellen aan de wijze van uitvoering;
18. als uitvoeringseisen, die worden gesteld in vergunningen van andere overheden, in strijd zijn met de in deze algemene regel opgenomen voorwaarden, moet de melder ervoor zorg te dragen dat er overleg tussen de diverse partijen zal plaatsvinden om overeenstemming te bereiken over de wijze waarop de werkzaamheden alsnog kunnen worden uitgevoerd. Zonder overeenstemming mogen de akkoord bevonden werkzaamheden niet worden uitgevoerd;
19. een akkoordverklaring komt te vervallen zonder dat intrekking heeft plaatsgevonden indien niet binnen één jaar na dagtekening van de akkoordverklaring met de werkzaamheden is gestart;

wateren

20. de ontgraving, persing/boring en/of aanvulling van een sleuf in de beschermingszone van een water moet zodanig uitgevoerd worden dat de stabiliteit van taluds niet nadelig wordt beïnvloed;
21. de afstand tussen de insteek van het water en de ontgraving moet zo groot mogelijk worden gehouden, maar minimaal 1 meter te bedragen;
22. als de minimale afstand van 1 meter tussen de insteek van het water en de

- ontgraving niet kan worden gehaald en het talud van het water binnen één jaar na uitvoering van de werkzaamheden is komen te verzakken, dan moeten ter plekke oeverherstelwerkzaamheden (in overleg met de toezichthouder) worden uitgevoerd;
23. binnen de kernzone mogen kabels en/of leidingen niet in de lengterichting van het water worden gelegd;
  24. een te graven sleuf ten behoeve van een parallel aan het water te leggen kabel en/of leiding mag niet breder dan 0,50 meter en niet dieper worden dan 1,00 meter;
  25. teelaarde, klei en zand moeten elk gescheiden van overige grondsoorten worden ontgraven en opgeslagen;
  26. na het leggen van de kabel en/of leiding moet de sleuf weer worden gevuld met de weggenomen grond, die vast moet worden aangestampt in lagen, elk ten hoogste 0,20 meter dik en afgedekt overeenkomstig de ter plaatse bestaande bezoding;
  27. op de aanvulling van de sleuf in de kernzone van het water is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing. Dat betekent dat de aanvulling van de sleuf met schone grond dient te worden uitgevoerd;
  28. bij het kruisen van een water door middel van een ontgraving/zinker of een persing/boring moet de kabel en/of leiding een gronddekking hebben van minimaal 1,00 meter onder het gehele leggerprofiel (bij het ontbreken van een leggerprofiel dienen de vaste bodem en taluds van het water als uitgangspunt te worden gehanteerd);
  29. bij het kruisen van een door het waterschap aangewezen vaarweg voor scheepvaart door middel van een boring of persing moet de kabel en/of leiding een gronddekking hebben van minimaal 2,00 meter onder het gehele leggerprofiel (bij het ontbreken van een leggerprofiel dienen de vaste bodem en taluds van het water als uitgangspunt te worden gehanteerd);
  30. waar de kabel en/of leiding door middel van open ontgraving onder het water wordt gelegd, moeten de taluds, in overleg met en met goedkeuring van de toezichthouder, tegen inzakking worden beschermd, één en ander conform principetekening nummer 3 van het waterschap. Vergraven taluds moeten met stapelzoden worden opgezet en worden voorzien van een azobébetuining met onbehandelde perkoenpalen. De betuining moet aan weerszijden van de vergraving een lengte hebben van minimaal 3 meter;
  31. in veengebieden moeten kabels en/of leidingen die een water kruisen worden gelegd door middel van een persing of boring;
  32. een kabel en/of leiding mag alleen over een kunstwerk worden gelegd als kan worden aangetoond dat er al andere kabels en/of leidingen over het kunstwerk liggen;
  33. als de kabel en/of leiding over een aanwezig kunstwerk wordt gelegd, mag het kunstwerk bij de werkzaamheden niet worden beschadigd en moet de kabel en/of leiding minimaal 10 centimeter boven de bovenkant van het kunstwerk worden gelegd;
  34. bestaande kabels en/of leidingen die uit gebruik worden of zijn genomen, moeten volledig worden verwijderd en worden afgevoerd uit de keurzone van het water, tenzij in overleg en met goedkeuring van de toezichthouder anders wordt overeengekomen;
  35. de aan- en afvoer van water moet door het treffen van voldoende voorzieningen te allen tijde te worden gegarandeerd. Overleg over de aard van de voorziening moet plaatsvinden met de toezichthouder van het waterschap. Door hem gegeven aanwijzingen dienen onmiddellijk te worden opgevolgd;
  36. de taluds en waterbodem moeten onder strak profiel worden afgewerkt, zodanig dat de waterdoorvoer niet wordt gestremd;
  37. materialen, grond, bagger en dergelijke die als gevolg van de werkzaamheden in het betrokken water zijn geraakt, moeten direct en volledig uit het water worden verwijderd;
  38. eventueel aan te brengen markeringspalen moeten op 0,50 meter uit de insteek van het water worden geplaatst en mogen niet hoger dan 1,00 meter zijn;

39. revisiegegevens omtrent de exacte ligging, het materiaal en de maatvoering van het werk moeten binnen acht weken nadat het werk is uitgevoerd worden opgestuurd naar het waterschap. De gegevens moeten zowel analoog als digitaal worden aangeleverd. Hierbij moet het kenmerk van de brief waarin de melding akkoord is verklaard, worden vermeld. De manier waarop de digitale gegevens moeten worden aangeleverd, is te lezen op de website van het waterschap (www.wsrl.nl) of op te vragen bij het team Geodata en Monitoring van het waterschap;

waterkeringen

wanneer mogen werken worden uitgevoerd?

40. de werkzaamheden in de waterkeringen en bijbehorende beschermingszones moeten tussen 1 april en 15 oktober van elk jaar worden uitgevoerd. De dijksluitingsperiode geldt niet voor de boezemkades van het boezemsysteem (Overwaard, Nederwaard, Merwedekanaal, Zouweboezem, Kanaal van Steenenhoek);
41. uitgesloten van de dijksluitingsperiode zijn de niet-dijkkruisende huisaansluitingen en bijbehorende lasgaten. Deze mogen in de dijksluitingsperiode worden uitgevoerd als ze voldoen aan de onderstaande voorwaarden en de kortst mogelijke route naar het aan te sluiten huis is gekozen;
42. als het nodig is, kan het bestuur bepalen dat het graafwerk later dan 1 april moet starten of eerder dan 15 oktober moet zijn afgerond;
43. bij hoge rivierwaterstanden kan het college bepalen dat de werkzaamheden tussentijds moeten worden gestaakt, waarbij voor de waterkering beschermende maatregelen kunnen worden opgelegd;
44. als door de uitvoering van de werkzaamheden en/of door een hoge waterstand gevaar of hinder voor de waterkering ontstaat, kan het college bepalen dat de werkzaamheden tussentijds moeten worden gestaakt, waarbij voor de waterkering beschermende maatregelen kunnen worden opgelegd. Ook kan het college zonder voorafgaande ingebrekestelling de nodig maatregelen treffen tot opheffing van het gevaar of de hinder.

waar mogen werken worden uitgevoerd?

45. de te verrichten werkzaamheden hebben betrekking op netwerkuitbreidingen, netwerkonderhoud en/of huisaansluitingen;
46. het streven is om kabels en leidingen buiten de keurzone van de waterkering te leggen. Daarom moeten kabels en leidingen met de volgende prioritering gelegd worden:
1. ..buiten de kern- en beschermingszone van de waterkering;
  2. ..als de aanvrager aantoont dat dit niet mogelijk is, in de beschermingszone;
  3. als ook dat niet mogelijk is, kan de kabel of leiding toch in de kernzone gelegd worden. De noodzaak hiervoor moet aangetoond worden;
  4. de motivering voor de punten 2 en 3 moet bij de melding worden aangeleverd. Hierbij moet rekening gehouden worden met het zwaarwegende belang van de waterkering;
47. te leggen kabels en/of leidingen in de kernzone op de kruin van de waterkering moeten langs de binnenkruin van de waterkering worden gelegd. In geen geval mogen de kabels/leiding in het dijktalud of binnen 4 meter van de teen van de dijk gelegd worden;
48. als de gelegenheid zich voordoet, moeten de kabels en leidingen verlegd worden naar een tracé buiten de kern- en beschermingszone. Leidingen die voor 1972 zijn aangelegd dienen in ieder geval te worden vervangen;
49. een nieuwe kabel en/of leiding moet, als deze niet verlegd kan worden, zoveel mogelijk in de sleuf van de oude kabel en/of leiding worden gelegd;
50. bestaande kabels en/of leidingen in de kern- en beschermingszone van een waterkering die worden vervangen of komen te vervallen, moeten met bijbehorende voorzieningen volledig worden verwijderd en afgevoerd;
51. de juiste ligging van bestaande kabels en/of leidingen, die beïnvloed kunnen

worden door de uit te voeren werkzaamheden en gelegen zijn binnen de kern- en beschermingszone van de waterkering, moet door middel van met de hand gegraven proefsleuven worden vastgesteld;

welke materialen mogen worden gebruikt?

52. bij de voorbereiding, uitvoering en afwerking van aan te brengen werken moeten de voorschriften en richtlijnen zoals omschreven in de laatste en vastgestelde versie van de NEN 3650-serie worden toegepast;
53. een drukleiding moet conform de bepalingen van de NEN 3650-serie op dichtheid en sterkte worden beproefd. Op eerste aanmaning van het waterschap moet de melder de meetgegevens aanleveren bij de toezichthouder;
54. leidingen hebben een maximale diameter van 110 mm en/of een maximale druk van 3,5 bar;
55. leidingen moeten worden uitgevoerd in HDPE (PE80/100) SDR11;
56. toe te passen HDPE-leidingen moeten door middel van spiegellassen of electrolasmoffen worden gekoppeld (flensstukken, huisaansluitingsmoffen en andere appendages). Bij verruimen van de diameter moeten verloopplasmoffen worden toegepast;
57. kabels en/of leidingen binnen de kern- en/of beschermingszone van een waterkering mogen alleen door middel van een open ontgraving worden aangelegd;
58. als kabels en/of leidingen een waterkering kruisen moet dit gebeuren door middel van een open ontgraving. Boringen, persingen en geslagen leidingen/buizen zijn niet toegestaan;
59. ter plaatse van op- en afritten met bestrating mag buiten het leggerprofiel en parallel aan de waterkering door middel van een persing een mantelbuis onder het wegdek van de op- en afrit worden aangebracht;
60. kabels en/of leidingen moeten een waterkering haaks kruisen;
61. het kruisen van waterkerende constructies (vb. damwanden, coupures) is niet toegestaan;
62. als een kabel en/of leiding een waterkering kruist, moet ter plaatse van de buitenkruislijn een kwelscherm worden aangebracht met een minimale afmeting van 1 meter rondom buiten de kabel- en/of leidingdiameter;
63. het ontwerp van een kwelscherm moet voldoen aan één van de principetekeningen (Kwelscherm type I, II, III);
64. als de kabel en/of leiding geheel of gedeeltelijk de waterkering kruist, moet deze binnen de kern- en beschermingszone van de waterkering uit één stuk bestaan;
65. een drukleiding met een diameter van 110 mm die de waterkering kruist moet door middel van afsluiters drukloos kunnen worden gemaakt. Deze afsluiters moeten te allen tijde bereikbaar en bedienbaar zijn;
66. afsluiters die om andere redenen al onderdeel uitmaken van het leidingontwerp kunnen worden aangemerkt als afsluiters voor de waterkering mits deze voldoen aan de voorgaande voorwaarden. Bij aanwezigheid van bestaande afsluiters moet in overleg met de toezichthouder worden bepaald of deze kunnen volstaan of dat extra afsluiters moeten worden geplaatst;
67. een eventueel te plaatsen afsluiter moet conform de NEN 3650-bepalingen aan de leiding worden verbonden;
68. leidingen die worden voorzien van glasvezel moeten na het inbrengen van de glasvezelkabel worden afgesloten met 20-30 cm flexibel synthetisch rubber;

welke eisen worden aan de sleuf gesteld?

69. een te graven sleuf mag niet dieper en breder worden uitgegraven dan strikt noodzakelijk is, met een maximum van 0,80 meter diep en 0,50 meter breed;
70. ontgravingen moeten laagsgewijs plaatsvinden, waarbij verschillende grondsoorten gescheiden moeten worden;
71. de gehele kabel en/of leiding moet op ongeroerde grond rusten. Om dit te bereiken moeten bij machinale ontgraving de laatste 10 cm met handkracht worden ontgraven;

72. de oorspronkelijke afdekking, bezoding, taludverdediging, wegverharding en dergelijke moet op de gedichte sleuf te worden aangebracht;
73. zowel voor het einde van de dagelijkse werktijd als na de voltooiing van het werk moet de sleuf worden gedicht met de uitkomende grond;
74. alle ontgravingen moeten worden gedicht met de uitkomende grond, zo nodig aangevuld met gelijkwaardige grond, die in lagen van maximaal 0,20 meter mechanisch vast moet worden aangestampt. De grond moet ter plaatse zoveel mogelijk dezelfde samenstelling, opbouw en draagkracht verkrijgen als voor aanvang van het graafwerk het geval was;

algemene opmerkingen

75. het is niet toegestaan het talud van de waterkering te gebruiken als opslagplaats voor materialen en/of materieel;
76. het is niet toegestaan aan kabels en/of leidingen gerelateerde bovengrondse objecten (vb. schakelkasten, transformatorhuisjes) binnen de kern- en beschermingszone van de waterkering te plaatsen;
77. afsluiters moeten jaarlijks door de melder op de goede werking worden gecontroleerd. Het college kan een schouw uitvoeren op de werking;
78. als de gelegenheid zich voordoet, moeten de kabels en leidingen verlegd worden naar een tracé buiten de kern- en beschermingszone;
79. leidingen van vóór 1972 moeten te allen tijde worden vervangen.

24. Het plaatsen, hebben en onderhouden van een afrastering ten behoeve van veekering in de kern- en beschermingszone van een waterkering

Kader

Op grond van artikel 2.1 eerste lid van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 kunnen *de eigenaren van gronden die gebruikt worden voor het houden van dieren en die gelegen zijn nabij waterstaatswerken [...] door het bestuur verplicht worden langs hun percelen een voldoende kerende afrastering aan te brengen en te onderhouden.*

Op grond van artikel 2.1 tweede lid van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 kan *het bestuur [...] algemene regels stellen omtrent afrasteringsconstructies en wijze van plaatsing.*

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen.* Hieronder wordt ook verstaan het plaatsen van afrasteringen.

Toelichting op de algemene regel

Afrasteringen kunnen aan één kant gezien worden als objecten die het doelmatig onderhoud aan waterstaatswerken kunnen belemmeren, terwijl ze, in de vorm van een veekering, aan de andere kant juist voorkomen dat vee de gesteldheid van waterstaatswerken aantast. Wanneer aan de hieronder gestelde voorwaarden wordt voldaan, komt het doelmatig onderhoud niet in gevaar. Bovendien kunnen afrasteringen, indien nodig, vrij eenvoudig verwijderd worden.

Het plaatsen van een afrastering betreft vanuit waterstaatkundig oogpunt een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen, hebben en onderhouden van een afrastering in de kern- en beschermingszone van een waterkering is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de afrastering is voldoende veekierend, met een maximale hoogte van 1,00 meter, waarbij de palen tot een diepte van maximaal 0,60 meter reiken;
2. de afrastering wordt geplaatst op de perceels- en/of eigendomsgrens zoals vastgelegd in het Kadaster;
3. de afrastering dient in goede staat te worden onderhouden. Dit betekent in ieder geval dat beschadigingen en/of verzakkingen direct moeten worden hersteld, al dan niet op het aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden van het waterschap. Hierbij dient vooraf contact opgenomen te worden met de dijkbeheerder. Zijn aanwijzingen dienen direct te worden opgevolgd;
4. het plaatsen van de afrastering dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;

5. bij de melding als bedoeld onder 4 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de te plaatsen afrastering staat afgebeeld;
6. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

25. Het gebruik van percelen in de beschermingszone van de waterkering als tuin en bouwland

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a en artikel 3.1 derde lid van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten en in de kernzone van een waterkering bemesting toe te passen*. Hieronder is ook begrepen het gebruik van percelen grond als tuin of bouwland.

Toelichting op de algemene regel

Bij werkzaamheden in de kern- en beschermingszone van een waterkering is het van groot belang dat het profiel, en dus ook de functie, van de waterkering tijdens en na de werkzaamheden is gewaarborgd. Wanneer werkzaamheden in de ondergrond nabij een waterkering worden uitgevoerd, kan dat een negatief effect hebben op de functie van de waterkering. Afhankelijk van de diepte waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, zou bijvoorbeeld kwelwerking kunnen optreden en wateroverlast kunnen ontstaan. Dit is voornamelijk van belang bij zogenaamde 'pipingzones', waar een kleilaag voorkomt dat water, dat onder de waterkering doorloopt, te dicht bij de teen van de waterkering naar boven komt, met als mogelijk gevolg dat er verzakkingen optreden.

Onder werkzaamheden die worden uitgevoerd bij het gebruik van percelen als tuin of bouwland kunnen voor deze algemene regel de volgende activiteiten worden gerekend:

- het spitten, ploegen, eggen en andere vergelijkbare oppervlakkige grondroeringen en bewerkingen (maximaal 0,30 meter diep);
- het zaaien of poten, telen en oogsten van éénjarige gewassen;
- bemesten;
- het planten en onderhouden van bomen die van nature laag blijven, struiken en overblijvende planten.

Bij de uitvoering van deze werkzaamheden worden er op relatief beperkte schaal werkzaamheden in de ondergrond van de beschermingszone van de waterkering uitgevoerd. Daarnaast gaat het hier om werkzaamheden op vlakke percelen, waardoor er een relatief klein risico bestaat met betrekking tot de waarborging van de functie van de waterkering. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval dan ook voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Voor het beweiden van de kernzone van een waterkering dient een afzonderlijke, schriftelijke overeenkomst te worden afgesloten tussen het waterschap en de eigenaren van het vee. Deze algemene regel is daarom niet van toepassing op kernzones van waterkeringen.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het gebruik van de beschermingszone van een waterkering als tuin of bouwland is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder a en artikel 3.1 derde lid vereist als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de werkzaamheden bestaan uit:
  - spitten, ploegen, eggen en andere vergelijkbare oppervlakkige grondroeringen en bewerkingen (maximaal 0,30 meter diep), en/of
  - bemesten, en/of
  - zaaien of poten, telen en oogsten van éénjarige gewassen en/of
  - het planten en onderhouden van bomen die van nature laagblijven, struiken en overblijvende planten;
2. de werkzaamheden vinden plaats in de beschermingszone van de waterkering;
3. er is ter plaatse geen pipingzone aanwezig of er is een pipingzone met een kleilaag met een dikte van meer dan 1,00 meter. Zonodig kan het waterschap daarover informatie verstrekken;
4. de gewassen en beplantingen vormen geen belemmering voor het beheer en onderhoud van de waterkering;
5. het gebruik van percelen binnen de beschermingszone van een waterkering als tuin of bouwland dient twee weken voorafgaand aan de ingebruikname te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijke de locatie van het betreffende perceel/de betreffende percelen staat afgebeeld;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

26. Het aanbrengen van en klein onderhoud aan erfverharding in de beschermingszone van een waterkering

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder wordt ook verstaan het aanbrengen van erfverharding in de beschermingszone van een waterkering. Het klein onderhoud valt onder artikel 3.1 eerste lid onder a.

Toelichting op de algemene regel

Het aanbrengen van en klein onderhoud aan verharding komt veel voor op plaatsen waar percelen (gedeeltelijk) binnen de beschermingszone van een waterkering zijn gelegen. De aanleg van erfverharding dient zodanig te worden uitgevoerd dat de stabiliteit en de functie van de waterkering worden gewaarborgd. Het aanbrengen van erfverharding betreft vanuit waterstaatkundig oogpunt in veel gevallen echter een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Deze algemene regel staat los van de eventuele compensatieplicht voor de versnelde afvoer van hemelwater ten gevolge van een uitbreiding van het verhard oppervlak. Zolang de uitbreiding van het verhard oppervlak onder de 500m² blijft, hoeft er geen compensatie te worden gerealiseerd.

Zodra de erfverharding zich zowel binnen de beschermingszone van een water, als binnen de beschermingszone van een waterkering bevindt is een vergunning vereist.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het aanbrengen van en klein onderhoud aan erfverharding in de beschermingszone van een waterkering is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder a en b vereist, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. waar sprake is van een zogenaamde 'pipingzone' (een zone met een kleilaag die voorkomt dat water te dicht op de teen van de waterkering omhoog komt) dient te allen tijde een kleilaag met een minimale dikte van 1,00 meter in stand gehouden te worden. Zonodig kan het waterschap over deze zone informatie verstrekken;
2. in het geval van aanbrengen bedraagt de erfverharding minder dan 500m²;
3. de constructie van de (half)verharding inclusief fundering reikt niet dieper dan 0,30 meter beneden het oorspronkelijke maaiveld;
4. het gewicht van de nieuwe constructie is niet minder dan dat van de verwijderde bovenlaag;
5. het aanbrengen van een erfverharding dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie en de afmetingen van de aan te brengen verharding staat afgebeeld, evenals het gebruikte materiaal;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

27. Het verrichten van klein onderhoud aan openbare wegen in de kern- en beschermingszones van waterkeringen

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten*. Hieronder is ook begrepen het plegen van klein onderhoud aan openbare wegen in de kern- en beschermingszones van waterkeringen.

Toelichting op de algemene regel

In de kern- en beschermingszones van veel waterkeringen zijn wegen aanwezig. Om de functie van de wegen te waarborgen zijn onderhoudswerkzaamheden aan de wegen

noodzakelijk. Het is daarbij echter wel van belang dat, bij de uitvoering van die werkzaamheden, ook de functie van de betreffende waterkering is gewaarborgd.

Onder klein onderhoud aan een openbare weg kan bijvoorbeeld het vervangen van de toplaag van die weg worden verstaan, voor zover daarbij geen sprake is van een uitbreiding van de verharding. Hieronder wordt ook verstaan het plaatsen en onderhouden van RVV-borden en het roven en aanvullen van de berm. Van groot onderhoud is sprake wanneer de werkzaamheden in het profiel van de waterkering plaatsvinden, zoals bij het vervangen van de complete fundering van de weg. Voor dergelijke werkzaamheden dient een vergunning te worden aangevraagd.

Het plegen van klein onderhoud aan wegen betreft vanuit waterstaatkundig oogpunt echter een relatief eenvoudig en veel voorkomende werkzaamheid. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het uitvoeren van klein onderhoud aan openbare wegen in de kern- en beschermingszones van waterkeringen geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder a vereist, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. bij het plaatsen van RVV-borden dienen deze te worden aangebracht op palen, zonder betonnen voet en dient te worden voldaan aan de richtlijnen 'Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer';
2. bij het roven van de berm dient het vrijkomende materiaal te worden afgevoerd;
3. bij het uitvullen van de berm dient gebruik te worden gemaakt van puingranulaat of grond;
4. de werkzaamheden mogen alleen in de periode van 1 april tot 15 oktober worden uitgevoerd;
5. het uitvoeren van de werkzaamheden dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het uit te voeren werk en de aard van de werkzaamheden staan afgebeeld;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

28. Het plaatsen, hebben en onderhouden van tijdelijke/semi-permanente objecten in de beschermingszone van waterkeringen

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder wordt ook verstaan het

plaatsen, hebben en onderhouden van tijdelijke/semi-permanente objecten, zoals speeltoestellen, demontabele zwembaden en brievenbussen.

Toelichting op de algemene regel

Onder tijdelijke/semi-permanente objecten worden objecten verstaan die voor onbepaalde tijd in de beschermingszone van een waterkering worden geplaatst, maar die, wanneer nodig, eenvoudig verwijderd kunnen worden. Semi-permanente objecten zijn niet voorzien van een in de grond aangebrachte, gestorte, geslagen of soortgelijke fundatie.

Gedacht kan worden aan objecten zoals speeltoestellen, prefab tuinhuisjes, demontabele zwembaden en brievenbussen. Dergelijke objecten hebben (meestal) geen effect op het functioneren van de waterkering, maar dienen wel verwijderd te kunnen worden wanneer dat noodzakelijk blijkt ten behoeve van bijvoorbeeld dijkverzwaringen.

Het plaatsen van tijdelijke/semi-permanente objecten in de beschermingszone van een waterkering betreft vanuit waterstaatkundig oogpunt een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het plaatsen, hebben en onderhouden van een tijdelijk/semi-permanent object in de beschermingszone van een waterkering is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. het te plaatsen object (met uitzondering van de stellaag) wordt niet ingegraven;
2. de eventuele stellaag van het tijdelijke/semi-permanente object reikt niet dieper dan 0,30 meter beneden het oorspronkelijke maaiveld;
3. waar sprake is van een zogenaamde 'pipingzone' (een zone met een kleilaag die voorkomt dat water te dicht op de teen van de waterkering omhoog komt) dient te allen tijde een kleilaag met een minimale dikte van 1 meter in stand gehouden te worden. Zonodig kan het waterschap hierover informatie verstrekken;
4. het gewicht van de eventuele stellaag is niet minder dan dat van de verwijderde bovenlaag;
5. het aanbrengen van het object dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
6. bij de melding als bedoeld onder 5 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie en de afmetingen van het te plaatsen object staan afgebeeld;
7. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt de melding;
8. wanneer een object dient te worden verwijderd ten behoeve van noodzakelijke waterstaatkundige werkzaamheden, zoals dijkverzwaringen, dient dit te gebeuren op aanzeggen van het college van dijkgraaf en heemraden en op kosten van de melder.

29. Het uitvoeren van interne verbouwingen van bestaande panden en het plaatsen van dakkapellen op een pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om *zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen*. Hieronder wordt ook verstaan het uitvoeren van inwendige verbouwingen van bestaande panden en het plaatsen van dakkapellen op een pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering.

Toelichting op de algemene regel

Bij een interne verbouwing van een pand vindt geen uitbreiding van dat pand plaats. Er is dan ook geen risico dat het profiel van vrije ruimte wordt verkleind. Het risico met betrekking tot het functioneren van de waterkering blijft daarnaast ook op een gelijk niveau.

Het uitvoeren van interne verbouwingen van bestaande panden of het plaatsen van dakkapellen op een pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering betreft een relatief eenvoudig en veel voorkomend werk. De relevante waterstaatkundige belangen kunnen in dit geval voldoende worden gewaarborgd door het stellen van een algemene regel.

Wanneer iemand voornemens is een bestaand pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering uit te breiden of te vervangen door nieuwbouw, dient hiervoor een vergunning te worden aangevraagd. Aangeraden wordt om hierover vooroverleg te plegen met de afdeling Vergunningen van Waterschap Rivierenland.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het uitvoeren van interne verbouwingen in bestaande panden en het plaatsen van dakkapellen op een pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering is geen vergunning van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. er vindt geen wijziging van een kelder, fundering of vloerpeil plaats, uitgezonderd aanvullingen van kruipruimtes en vervanging van (houten) vloeren door plaatvloeren;
2. er vindt geen grondroering plaats;
3. de stabiliteit van de waterkering wordt niet nadelig beïnvloed;
4. het uitvoeren van een interne verbouwing van een bestaand pand in de kern- en/of beschermingszone van een waterkering dient twee weken voorafgaand aan de uitvoering te worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
5. bij de melding als bedoeld onder 4 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het te verbouwen pand staat afgebeeld;
6. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om

van de melding gebruik te maken.

30. Het uitvoeren van verticale boringen en sonderingen en het plaatsen van peilbuizen in de beschermingszone van waterkeringen

Kader

Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder a van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten. Hieronder is ook begrepen het uitvoeren van verticale boringen voor grond-, grondwater- en milieuonderzoek.

Toelichting op de algemene regel

Bij het waterschap komen regelmatig watervergunningsaanvragen binnen voor het verrichten van grond-, geotechnisch, geohydrologisch onderzoek. Bij deze onderzoeken is het vaak nodig om verticale boringen te verrichten voor het nemen van grondmonsters, het plaatsen van peilbuizen of het maken van sonderingen.

Voor verticale boringen die niet aan deze algemene regel voldoen, geldt beleidsregel 5.22.

Voor het maken van verticale boringen voor een Koude Warmte Opslag (KWO) systeem, geldt beleidsregel 5.24.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor de uitvoering van sonderingen en/of grondboringen in de beschermingszone van de waterkering is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 vereist als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. totaal worden er minder dan 20 sonderingen en/of boringen (met of zonder peilbuis), uitgevoerd;
2. de sonderingen en/of boringen worden uitgevoerd buiten de invloedslijnen van piping;
3. voor het uitvoeren van sonderingen en/of grondboringen geldt geen dijksluitingsperiode. De werkzaamheden mogen echter niet worden uitgevoerd als de rivierwaterstanden hoger zijn dan in tabel A is aangegeven. Voor de te verwachten waterstanden moet contact worden opgenomen met de toezichthouder;
4. de (boor)gaten worden na afronding van de werkzaamheden volledig opgevuld met (vloeibare) zwelklei;
5. peilbuizen reiken niet dieper dan 3 meter onder de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en blijven maximaal 2 weken staan;
6. het maken van de sonderingen en/of grondboringen moet minimaal twee weken voorafgaand aan de uitvoering worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
7. bij de melding als bedoeld onder 6 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van de sonderingen, boringen en/of peilbuizen staat

<p>aangegeven, evenals de diepte van de sonderingen, boringen en/of peilbuizen en het GHG;</p> <p>8. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.</p>
--

Tabel A: Verwachte waterstanden waarbij grondonderzoek in de beschermingszone van primaire en regionale waterkeringen niet is toegestaan

Benedenrivierengebied (ten westen van de lijn Schoonhoven, Werkendam, Geertruidenberg)	bij een binnen 2 dagen verwachte waterhoogte van $\geq 2,00$ m + NAP bij Dordrecht en/of wanneer de uiterwaard onder water is gelopen of dreigt te lopen
Bovenrivierengebied (ten oosten van de lijn Schoonhoven, Werkendam en Geertruidenberg)	bij een binnen 4 dagen verwachte waterhoogte van $\geq 13,00$ m + NAP bij Lobith en/of wanneer de uiterwaard onder water is gelopen of dreigt te lopen
Voor de Rijn en zijn vertakkingen	bij een binnen 4 dagen verwachte waterhoogte van $\geq 13,00$ m + NAP bij Lobith en/of wanneer de uiterwaard onder water is gelopen of dreigt te lopen
Voor de Maas en zijn vertakkingen	bij een binnen 4 dagen verwachte waterhoogte van $\geq 9,50$ m + NAP bij Mook en/of wanneer de uiterwaard onder water is gelopen of dreigt te lopen
Boezemsysteem (Overwaard, Nederwaard, Merwedekanaal, Zouweboezem, Kanaal van Steenenhoek)	contact opnemen met de toezichthouder, die wordt vermeld in de onder 6 genoemde bevestigingsbrief

31. Het verwijderen van bouwwerken en bomen/struiken uit de beschermingszone van waterkeringen

Kader
<p>Op grond van artikel 3.1 eerste lid onder b van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om <i>zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen</i>. Hieronder is ook begrepen het verwijderen van bouwwerken of bomen/struiken uit de beschermingszone van waterkeringen.</p>

Toelichting op de algemene regel
<p>Het verwijderen van een bouwwerk of een boom/struik van een waterkering is positief voor de stabiliteit en het onderhoud van de waterkering. Het belang van het waterschap bij het verwijderen van een bouwwerk of een boom is er in gelegen dat de dijk in goede</p>

staat wordt hersteld. De risico's bij het verwijderen van bouwwerken of bomen zijn echter zo gering dat kan worden volstaan met een algemene regel.

Waterstaatkundige constructies (bijv. coupures of damwanden) mogen onder geen enkele voorwaarde worden verwijderd.

Toetsingscriteria en voorwaarden

Voor het verwijderen van bouwwerken en bomen en/of struiken uit de beschermingszone van een waterkering is geen vergunning van het verbod van artikel 3.1 eerste lid onder b vereist als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

Voor bouwwerken

1. het verwijderen van het bouwwerk uit de waterkering mag alleen gebeuren in de periode tussen 1 april en 15 oktober en niet tijdens een hoogwaterperiode;
2. bij het slopen van het bouwwerk, wordt de afwatering van de waterkering en het omliggende terrein niet gehinderd;
3. bij het slopen van het bouwwerk worden alle elementen van het bouwwerk uit het dijklichaam verwijderd. Een uitzondering hierop zijn de funderingspalen. Deze moet worden verwijderd tot 1,00 meter onder het maaiveld;
4. over de manier waarop grondkerende muren in fundering en kelders gesloopt worden, moet overleg met de toezichthouder plaatsvinden;
5. na het slopen van de bebouwing wordt het perceel, inclusief eventuele extra ontgravingen die nodig waren voor de sloop, aangevuld tot de oorspronkelijke maaiveldhoogte. Hierbij blijft een afdekkende kleilaag van minimaal 1,00 meter dikte gehandhaafd of wordt deze aangebracht;
6. het te herstellen talud wordt aangesloten op en overeenkomend met de aangrenzende taluds;
7. de ontgravingen die zijn ontstaan door het verwijderen van het bouwwerk worden met de uitkomende grond en goedgekeurde kleigrond aangevuld. Goedgekeurde kleigrond is:
  - voor het buitentalud: klei met erosiebestedigheid categorie 1, met een lutumpercentage tussen 25%-37%;
  - voor het binnentalud: klei met erosiebestedigheid categorie 2-3, met een lutumpercentage tussen 15%-25%;
8. de grond waar het bouwwerk heeft gestaan, wordt na het rooien en aanvullen met klei, ingezaaid met een graszaadmengsel type D1, in een hoeveelheid van 40-70 kg/ha;
9. als het bouwwerk in het buitentalud van de waterkering staat, moet de afwerking van de dijk uiterlijk voor 15 oktober van het jaar van de uitvoering volledig klaar zijn. Als de grasmat of taludbescherming op genoemde tijdstip nog niet hersteld is, moet het profiel van de dijk tegen hoogwater worden beschermd. Daarvoor moet een strook tot minimaal 5 meter links en rechts van het af te werken gedeelte dijktalud worden voorzien van een winterkrammat of een PE80 kunststofdoek of gelijkwaardig. Deze mat/doek moet reiken tot minimaal 4,0 meter uit de buitenteen van de dijk. De mat/doek moet tot 1 april van het daaropvolgende jaar blijven liggen;

Voor bomen en/of struiken

10. het verwijderen van bomen/struiken uit de waterkering mag alleen gebeuren in de periode tussen 1 april en 15 oktober;
11. bij het verwijderen mag niet meer grond worden vergraven of losgemaakt dan nodig is;
12. de broekeinden van de gerooide bomen en de wortels van de struiken worden uit de grond verwijderd;
13. de gerooide bomen, takken, wortels en andere boom- en/of struikresten worden uit de kern- en/of beschermingszone afgevoerd;

14. de gaten die zijn ontstaan door het verwijderen van de bomen en/of struiken moeten met de uitkomende grond en goedgekeurde kleigrond worden aangevuld. Goedgekeurde kleigrond is:
  - voor het buitentalud: klei met erosiebestedigheid categorie 1, met een lutumpercentage tussen 25%-37%;
  - voor het binnentalud: klei met erosiebestedigheid categorie 2-3, met een lutumpercentage tussen 15%-25%;
15. de grond waar de bomen en/of struiken gestaan hebben, zaait u na het rooien en aanvullen met klei, in met een graszaadmengsel type D1, in een hoeveelheid van 40-70 kg/ha;

Algemeen

16. het verwijderen van een bouwwerk of bomen/struiken uit de beschermingszone van de waterkering moet twee weken voorafgaand aan de uitvoering worden gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
17. bij de melding als bedoeld onder 16 dient een situatietekening te worden gevoegd waarop duidelijk de locatie van het te verwijderen bouwwerk of boom/struik staat afgebeeld;
18. de uitvoering van de toegestane werken dient binnen één jaar na dagtekening van deze melding te zijn gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken.

Bijlage 1

Wateren

Alle wateren binnen het beheersgebied van Waterschap Rivierenland, voor zover ze deel uitmaken van het watersysteem, hebben een functie. De wateren zijn van belang voor het functioneren van het watersysteem, maar sommige wateren zijn daarbij belangrijker dan andere. Er wordt onderscheid gemaakt in A-, B- en C-wateren:

- A-wateren kunnen worden gezien als de 'slagaders' van het watersysteem. Ze hebben zowel een bergende als een aan- en afvoerende functie. Vanwege het waterhuishoudkundige belang van A-wateren worden ze door het waterschap zelf onderhouden. A-wateren hebben daarom een beschermingszone van 4 meter (5 meter in de gebieden Alblasserwaard, Vijfheerenlanden, Alm en Biesbosch);
- B-wateren kunnen worden gezien als de 'aders' van het watersysteem. Ook B-wateren hebben een bergende en een aan- en afvoerende functie, maar zijn minder van belang voor het functioneren van het watersysteem in vergelijking met A-wateren. B-wateren worden onderhouden door de eigenaren van de aangrenzende percelen. Het waterschap voert jaarlijks controles uit ('schouw') om de instandhouding van de B-wateren te waarborgen. B-wateren hebben een beschermingszone van 1 meter;
- C-wateren kunnen worden gezien als de 'haarvaten' van het watersysteem. Ze hebben alleen een waterbergende functie. C-wateren worden niet geschouwd, maar het waterschap en de eigenaren van de aangrenzende percelen hebben er wel een belang bij dat de wateren in stand worden gehouden. C-wateren hebben geen beschermingszone.

De kernzone van een water betreft de zone tussen de 'insteeken' van het water. Onder de insteek wordt het punt verstaan waar het maaiveld overgaat in het talud. De beschermingszone wordt gemeten vanuit de insteek.

Waterkeringen

Het waterschap onderscheidt twee typen waterkeringen, te weten: primaire waterkeringen en regionale waterkeringen. Primaire waterkeringen zijn waterkeringen welke vooral liggen langs de grote rivieren (Maas, Nederrijn/Lek en de Waal/Merwede) en door het Rijk zijn aangewezen op grond van de wet op de Waterkering. Regionale waterkeringen liggen vooral langs de boezemwateren en de kanalen en worden aangewezen op grond van een provinciale verordening. Daarnaast onderscheidt het waterschap regionale waterkeringen die niet door de provincie worden aangewezen, maar wel van belang worden geacht en daarmee in de Keur zijn aangewezen.

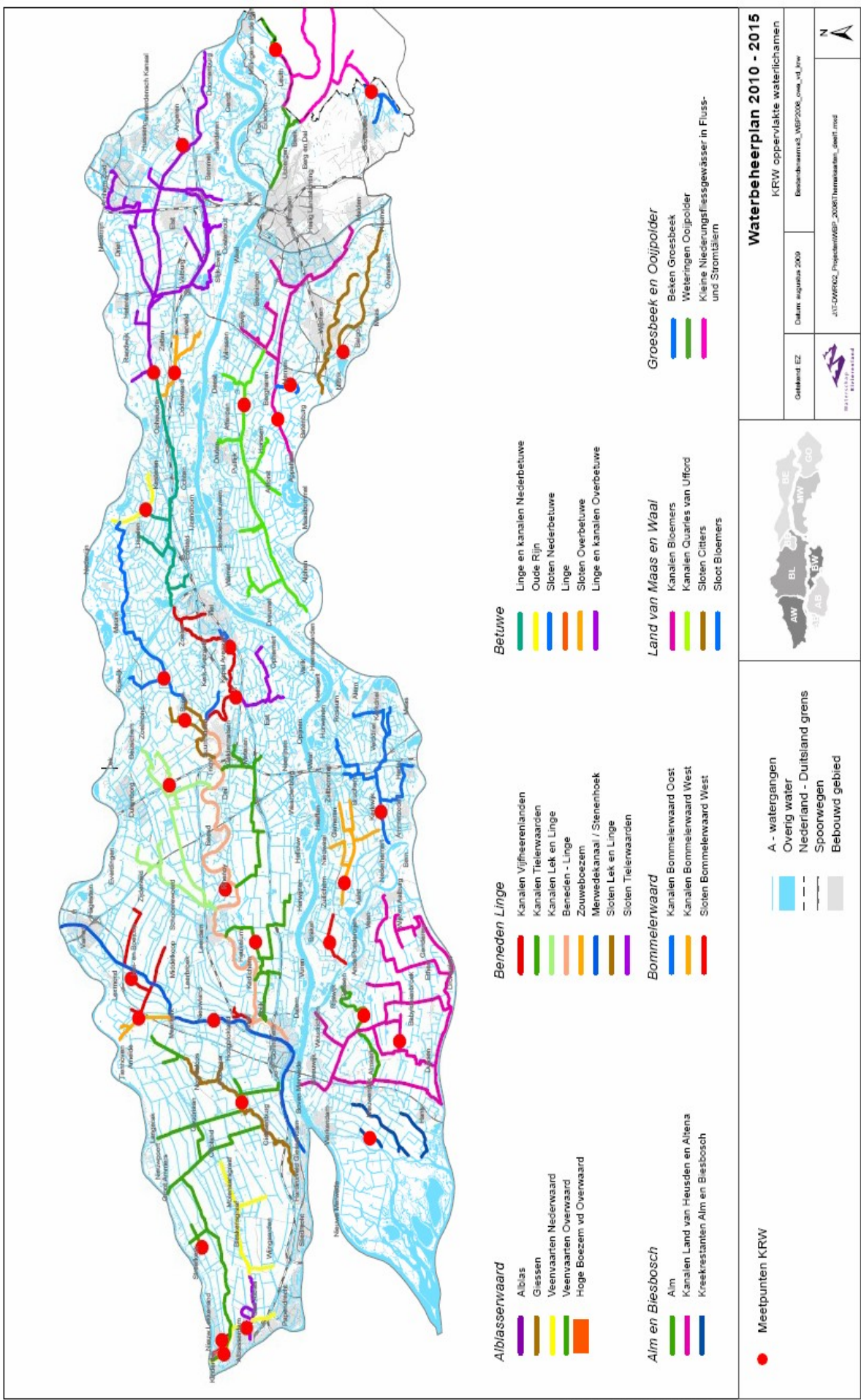
Alle waterkeringen hebben een kern- en een beschermingszone. Primaire waterkeringen hebben daarnaast ook nog een buitenbeschermingszone. De afmetingen van deze zones zijn per waterkering bepaald en als zodanig opgenomen in de Keur voor waterkeringen en wateren van Waterschap Rivierenland.

Informatie

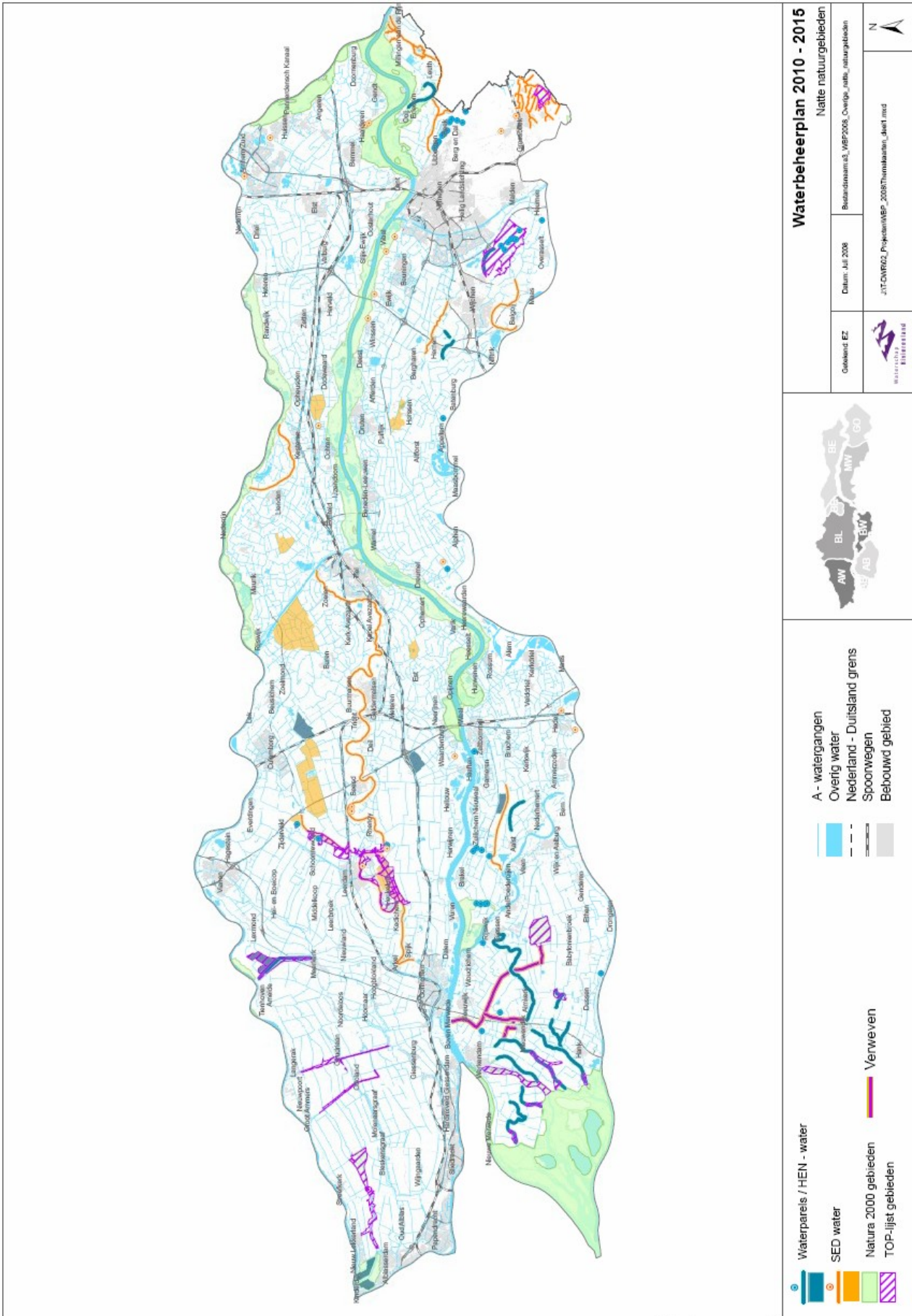
De ligging en status van waterkeringen zijn opgenomen in de legger van Waterschap Rivierenland. De legger is te bezichtigen op de website www.wsrl.nl onder het kopje 'digitaal loket' > 'legger wateren'.

Voor vragen over mogelijke meldingen of vergunningaanvragen kunt ook telefonisch contact opnemen met de Afdeling Vergunningen van Waterschap Rivierenland op telefoonnummer 0344-649494.

Bijlage 2: Meetpunten KRW

Bijlage 3: Natte natuurgebieden

Waterschapsblad Waterschap Rivierenland, jaargang 2011, aflevering 52
uitgiftedatum 28 december 2011 - Pagina 55 van 86

Regeling financieel beheer

Naam regeling:	Regeling Financieel Beheer
Bijlagen:	
Vaststelling door:	college van dijkgraaf en heemraden
Kenmerk voorstel:	201140141
Datum vaststelling:	13-12-2011
Datum inwerkingtreding:	01-01-2012
Terugwerkende kracht:	n.v.t.
Intrekking andere regeling:	Per datum van inwerkingtreding wordt ingetrokken de Regeling Financieel Beheer zoals vastgesteld bij besluit van 15-12-2009
Bezwaar en beroep:	Tegen vaststelling van de regeling financieel beheer is geen bezwaar en beroep mogelijk.
Digitaal loket:	De Regeling Financieel Beheer vindt u ook op www.waterschaprivierenland.nl (zie digitaal loket, regelgeving)
Informatie:	Voor meer informatie kunt u bellen met het Team Financieel Beleid, (0344) 649703.

Regeling Financieel Beheer

Inhoud

1. INLEIDING	58
1.1 Algemeen	58
1.2 Ingangsdatum	58
1.3 Leeswijzer	58
2. ORGANISATIESTRUCTUUR	60
2.1 Inleiding	60
2.2 Organisatie-indeling	60
2.3 Organisatiestructuur	60
3. FUNCTIES VAN FINANCIËEL BEHEER EN FUNCTIESCHEIDING	61
3.1 Inleiding	61
3.2 De functies van financieel beheer	61
3.3 Functiescheiding	63
4. BEGROTINGSUITVOERING	64
4.1 Rechtmatige begrotingsuitvoering	64
4.2 Doelmatige en doeltreffende begrotingsuitvoering	65
5. VERLENING VAN MANDATEN EN VOLMACHTEN	65
6. BELEIDSNOTA WAARDERINGSGRONDSLAGEN	66
7. REGELING BUDGETBEHEER	66
8. VERLENING VAN DECHARGE	66
9. INKOOP EN AANBESTEDING	66
10. INFORMATIE BIJ INVESTERINGSBESLISSINGEN	66
10.1 Algemeen	66
10.2 Specifieke aandachtspunten	67

11. FINANCIERINGSSTATUUT.....	67
12. REGELS TER VOORKOMING VAN MISBRUIK & ONEIGENLIJK GEBRUIK.....	68
12.1 Algemeen	68
12.2 M&O bij o.a. subsidies, heffingen en vergunningen	68
12.3 M&O van budgetten en toegekende budgetbevoegdheden.	69
BIJLAGE 1 BEHEER VAN DE AFZONDERLIJKE HOOFDSTUKKEN.....	70

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Op 28 november 2008 heeft het algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland vastgesteld die per 1 januari 2009 in werking is getreden.

In artikel 24 van deze verordening legt het algemeen bestuur de uitgangspunten vast voor de inrichting van de administratieve organisatie, waaraan het dagelijks bestuur door het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. Het dagelijks bestuur dient deze zaken te regelen en in een besluit vast te leggen. Het algemeen bestuur wordt van het bestaan en de inhoud van deze regeling op de hoogte gesteld.

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie wordt de rolverdeling tussen het algemeen en het dagelijks bestuur bepaald. In deze regeling financieel beheer wordt de relatie tussen het dagelijks bestuur en de ambtelijke organisatie en de relaties binnen deze organisatie geregeld.

De regeling financieel beheer is niet nieuw. De nieuwe Waterschapswet stelt echter wel nieuwe eisen aan de regeling die over het algemeen genomen meer uitgangspunten bevat dan voorheen. Ook ziet men een verschuiving van de focus; door de aandacht te verleggen van financieel beheer naar meer de financiële organisatie, wordt er meer recht gedaan aan de bestuurlijke benadering die de nieuwe Waterschapswet nastreeft.

Deze regeling bevat diverse zaken die nu of in het verleden in afzonderlijke regelingen werden vastgelegd. Het overkoepelen van de diverse regelingen komt de inzichtelijkheid en de consistentie ten goede. Omwille van de onderhoudbaarheid en efficiëntie wordt echter in voorkomende gevallen volstaan met een verwijzing naar die afzonderlijke regelingen onder vermelding van de vaststellingsdatum en het orgaan dat de regeling heeft vastgesteld.

1.2 Ingangsdatum

1. Deze Regeling financieel beheer treedt in werking met ingang van 1 januari 2012.
2. De Regeling van de organisatie van het financieel beheer, die is vastgesteld bij besluit van 15 december 2009 vervalt, met dien verstande dat zij van kracht blijft ten aanzien van de begrotingsjaren tot en met 2011.

1.3 Leeswijzer

Deze regeling is opgebouwd conform artikel 24 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland en bevat de volgende onderwerpen:

- een eenduidige indeling van de organisatie van het waterschap en een eenduidige toewijzing van de taken van het waterschap aan organisatorische eenheden (hoofdstuk 2);
- een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd (hoofdstuk 3);
- de wijze waarop wordt gewaarborgd dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt (hoofdstuk 4);
- de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten (hoofdstuk 5);

- de nota waarderingsgrondslagen zoals bedoeld in artikel 13 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (hoofdstuk 6);
- de te maken afspraken met de verantwoordelijken voor organisatorische eenheden over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen (hoofdstuk 7);
- de regels voor de verlening van decharge over het gevoerde beheer van de organisatorische eenheden (hoofdstuk 8);
- de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en leveringen die waarborgen, dat wordt gehandeld in overeenstemming met de Europese en nationale regels ter zake (hoofdstuk 9);
- regels die aangeven welke elementen in ieder geval moeten worden opgenomen in voorstellen voor investeringsbesluiten (hoofdstuk 10);
- regels ter uitvoering van het gestelde in artikel 16 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie, die samen met regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening in een financieringsstatuut worden opgenomen (hoofdstuk 11);
- de wijze waarop wordt voorkomen dat misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van het waterschap wordt gemaakt (hoofdstuk 12).

In hoofdstuk 2 en 3 worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen en de toewijzing van functies aan functionarissen.

Hoofdstuk 4 is een belangrijke bepaling, omdat hierin het dagelijks bestuur de opdracht krijgt door middel van organisatorische maatregelen de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de beleidsuitvoering te waarborgen.

In de hoofdstukken 5 tot en met 8 worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover.

Hoofdstuk 9 gaat over de inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken. Dit zijn belangrijke en kwetsbare activiteiten die een groot budgettair effect kunnen hebben. Het hanteren van een protocol is naast de desbetreffende administratieve aspecten tevens te zien als een vorm van risicobeheersing. De aansprakelijkheid kan worden beperkt en er wordt tegen derden rechtszekerheid gecreëerd. Dit hoofdstuk legt aan het dagelijks bestuur de zorg op om regels ter zake op te stellen. De regelgeving van de Europese Unie en de nationale wetgever dienen daarbij nageleefd te worden. Doordat de regels worden vastgelegd kan de accountant bij zijn controle van de jaarstukken nagaan of de regels zijn nageleefd, het is een onderdeel van de rechtmatigheidstoets.

Hoofdstuk 10 bevat de informatiebehoefte bij investeringsbeslissingen.

Hoofdstuk 11 draagt het dagelijks bestuur op een financieringsstatuut (treasurystatuut) op te stellen dat met name protocollen bevat voor de dagelijkse uitvoering. Onderwerpen die in een dergelijk besluit aan de orde komen zullen met name het beleid ten aanzien van financiële instrumenten, het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie betreffen. Onder het risicobeheer vallen het renterisicobeheer, het kredietrisicobeheer, het koersrisicobeheer, het interne liquiditeitsbeheer en het valutarisicobeheer (indien van toepassing).

Hoofdstuk 12 tenslotte draagt het dagelijks bestuur op ervoor te zorgen dat er in de ambtelijke organisatie een systeem van regels en afspraken bestaat om integriteit te bevorderen.

2. Organisatiestructuur

2.1 Inleiding

Met ingang van 1 januari 2009 werkt waterschap Rivierenland procesgericht en programmatisch. Doel van onze organisatie is om onze producten en diensten, binnen de kaders van een democratisch bestel, te verbeteren door het vergroten van onze professionaliteit en klantgerichtheid. Dat betekent dat alle taken van WSRL op een logische, op samenhang en integraliteit gerichte, wijze zijn ondergebracht in programma's.

2.2 Organisatie-indeling

Vanuit de uitgangspunten vermeld in paragraaf 2.1 is gekozen voor een organisatiestructuur met daarin zo min mogelijk hiërarchische niveaus en waarin wordt gestreefd naar een goede balans tussen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Deze structuur steunt het waterschap in de uitoefening van haar werk.

Verkokering of eilandvorming moet voorkomen worden. De directie heeft hierbij een centrale en sturende rol. De directie is geen optelsom van afdelingen en/of van directiebelangen, maar geeft sturing aan de organisatie als geheel. Dit vormt de reden om niet te werken met stafafdelingen, maar deze functies te duiden als taakondersteunende afdelingen binnen hetzelfde structuurveld als de taakoverstijgende en de taakafdelingen zelf. Alles is nodig voor de realisatie van de organisatiedoelen als geheel. De afdelingen zijn resultaatverantwoordelijk. Dat betekent dat zij hun werkdoelen hebben geformuleerd.

De drie typen organisatiedelen, getypeerd naar hun specifieke competenties, zijn:

- Taak-/beleidsafdelingen, zoals Water;
- Taakoverstijgende/uitvoerende afdelingen, zoals Technische installaties en Wegen Waterbouw;

Taakondersteunende afdelingen, zoals Financiën en en Facilitaire zaken.

2.3 Organisatiestructuur

Waterschap Rivierenland werkt met een minimale gelaagdheid in de organisatie en daarmee ook met een beperkte omvang leidinggevenden. Een Directieraad van drie personen en een afdelingsmanagement van 15 personen is de resultante. Ieder lid van de Directieraad is eindverantwoordelijk voor een aantal afdelingen. Zij doen echter niet (over) wat de afdelingshoofden al doen; deze laatsten zijn en blijven als integraal manager verantwoordelijk voor de taakuitoefening van zijn of haar afdeling. Hij of zij wordt daarbij ondersteund door één of meerdere teamleiders. Inzet van hen is nodig om de specifieke aandacht op de meer uitvoerende taken goed te borgen. Deze noodzaak is veelal door praktijkervaring ingegeven. Hierbij speelt het begrip 'span of control' een rol. Voor een gedetailleerd overzicht van de organisatiestructuur wordt verwezen naar intranet.

3. Functiescheiding

3.1 Inleiding

De term 'administratieve organisatie' staat voor het stelsel van organisatorische maatregelen dat is gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging. Eén van de belangrijkste organisatorische maatregelen is het aanbrengen van functiescheiding.

Het begrip functiescheiding houdt in dat er, uit beheersingsoverwegingen, bij het verdelen van de taken over personen, op gelet moet worden dat in één functie (= persoon of taak) geen verantwoordelijkheden en werkzaamheden verenigd worden die in strijd met elkaar (kunnen) zijn. Als voorbeeld kan worden genoemd het geval dat een functionaris gemachtigd is een verplichting aan te gaan en dat een andere functionaris gemachtigd is de uit deze verplichting voortvloeiende betaling(-en) te verrichten.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verschillende functies binnen het financieel beheer waarna in paragraaf 3.3 meer specifiek wordt ingegaan op de functiescheiding zelf.

3.2 De functies van financieel beheer

De beschikkende functie

De beschikkende functie heeft betrekking op het beschikken over de geldmiddelen van het waterschap. Hier gaat het dus om het namens het waterschap geven van opdrachten die tot bestedingen zullen leiden en om het aangaan van verplichtingen binnen het kader van de vastgestelde begroting. Krachtens de Waterschapswet behoort het beschikken over begrotingsbedragen tot de bevoegdheden van het CDH. Uit doelmatigheidsoogpunt zal het CDH deze bevoegdheid mandateren aan functionarissen in het ambtelijk apparaat, de budgethouders. De mandatering is vastgelegd in de Ambtelijke bevoegdhedenregeling Waterschap Rivierenland 2011 zoals vastgesteld door het College van Dijkgraaf en heemraden op 14 december 2010 en het daarbij behorende mandaatregister. Opgemerkt wordt dat bij mandateren het CDH bestuurlijk verantwoordelijk blijft voor die taak binnen de vastgestelde begroting.

De administratieve functie

De administratieve of registrerende functie heeft betrekking op de boekhoudkundige verwerking en verslaggeving van de financiële administratie en de daarmee verband houdende administratieve organisatie. De uitvoering is opgedragen aan het team financieel en personeelsbeheer van de afdeling financiën. De verantwoordelijkheid van de administratieve functie berust bij het hoofd van de afdeling financiën.

De bewarende functie

De bewarende functie van het financieel beheer heeft betrekking op het beheer van de liquide middelen, de bank- en girotegoeden, de debiteuren en crediteurenposities en de waardepapieren van het waterschap. De uitvoering van de bewarende functie is ondergebracht bij het team financieel en personeelsbeheer van de afdeling financiën. De kassierfunctie wordt uitgevoerd door de medewerkers van het team financieel en personeelsbeheer. De verantwoordelijkheid van de bewarende functie berust bij het hoofd van de afdeling financiën.

De controlerende functie

De controlerende functie van het financieel beheer heeft betrekking op de interne en externe controle op het financieel beheer van het waterschap.

Onder interne controle wordt verstaan de controle die in opdracht en ten dienste van het cdh door eigen functionarissen van het waterschap geschiedt om de verantwoording voor het financieel beheer en de administratieve verwerking daarvan overeenkomstig de doelstelling en regels te kunnen dragen. Het doel van de interne controle is het verkrijgen van zekerheid over de rechtmatigheid en doelmatigheid van handelingen en werkzaamheden.

Deze interne controle kan weer worden onderscheiden in de controle die een onlosmakelijk onderdeel is van de administratieve organisatie en de verbijzonderde interne controle. Deze laatste vorm van controle bestaat uit specifieke onderzoeken, binnen het waterschap uitgevoerd door team concerncontrol, waarin wordt nagegaan of de administratieve organisatie en de daarvan uitmakende, reguliere interne controlematregelen goed werken en goed worden nageleefd. De resultaten van deze onderzoeken rapporteert de concerncontroller rechtstreeks aan de secretaris-directeur, de directieraad of het bestuur van het waterschap.

Het begrip "externe controle" wordt wel omschreven als: "het zelfstandig, onafhankelijk van de te controleren personen en organen, deskundig onderzoek naar de formele, de materiële en bedrijfseconomische juistheid van het financieel beheer". De externe controle heeft twee functies, namelijk een signalerende en certificerende functie. De externe controle wordt uitgevoerd door de accountant.

Naast de controle met betrekking tot de jaarrekening oefent de accountant vaak nog andere werkzaamheden binnen het waterschap uit. De verslagen die het resultaat van deze werkzaamheden zijn, worden uitgebracht aan de directieraad en vervolgens ter kennisname aangeboden aan het college van dijkgraaf en heemraden en het algemeen bestuur. Voor de wijze waarop dit gebeurt, wordt verwezen naar de Controleverordening waterschap Rivierenland 2009.

De financiële adviesfunctie

Deze functie omvat de advisering betreffende het algemeen financieel beleid en beheer van het waterschap. Het hoofd van de afdeling financiën is verantwoordelijk voor deze functie.

De onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de afdeling financiën uit te voeren taken betreffen onder meer het doen van voorstellen aan het college van dijkgraaf en heemraden met betrekking tot:

- Wijziging van de regeling financieel beheer;
- Verzekeren van de financiële risico's die het waterschap loopt.

Daarnaast is het hoofd van de afdeling financiën belast met de advisering over de financiële aspecten van beleidsvoorstellen. Hiertoe dient het hoofd van de afdeling financiën in een vroegtijdig stadium betrokken te worden bij de voorbereiding van die voorstellen die invloed hebben op de financiële huishouding van het waterschap. Om deze taak op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren, zal het hoofd afdeling financiën door de gehele organisatie beschouwd moeten worden als de spil op het gebied van financiën van het waterschap. Bij de voorbereiding van beleidsvoorstellen dient het hoofd afdeling financiën nauw betrokken te worden zodat er tijdig inzicht ontstaat in de financiële consequenties van dergelijke voorstellen. Deze werkwijze draagt bij tot de gewenste integrale besluitvorming.

De advisering over financiële aspecten van beleidsvoorstellen is door het hoofd afdeling financiën opgedragen aan het team financieel beleid. De functionarissen van dit team zijn

nauw betrokken bij de totstandkoming van beleidsvoorstellen van de verschillende afdelingen.

Vanuit zijn functie blijft het hoofd van de afdeling financiën echter eindverantwoordelijk voor de financiële aspecten.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het bepalen van het beleid ten aanzien van het uitvoeren en beheersen van de activiteiten met betrekking tot het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De bevoegdheid voor het afsluiten van feitelijke financieringstransacties is ondergebracht bij de secretaris-directeur en de directeuren. De directeuren wijzen voor de uitvoering een met de financieringsfunctie belaste functionaris aan, zijnde de teamleider financieel beleid. De vervanger van de teamleider financieel beleid in deze rol is de senior beleidsmedewerker financiën. Voor meer gedetailleerde informatie over de financieringsfunctie wordt verwezen naar het financieringsstatuut zoals vastgesteld door het algemeen bestuur.

De bedrijfseconomische functie

De bedrijfseconomische functie omvat onder meer het maken van bedrijfseconomische analyses over de financiële huishouding van het waterschap. Ook het vergelijken van de (financiële) gegevens met andere waterschappen en het analyseren van verschillen welke mogelijk leiden tot aanbevelingen ten behoeve van het eigen waterschap worden hiermee bedoeld. De uitvoering van de bedrijfseconomische functie is ondergebracht bij het team concerncontrol en bij het team financieel beleid.

het team concerncontrol is in dit kader verantwoordelijk voor de bedrijfsvergelijkingen en de daarbij behorende analyses. het team financieel beleid is verantwoordelijk voor de bedrijfseconomische analyses, die primair gericht zijn op de interne bedrijfseconomische aspecten.

De prognosefunctie

De prognosefunctie van het financieel beheer heeft betrekking op de financiële planning op de middellange termijn. Deze functie omvat onder meer het opstellen van de meerjarenraming. Verder omvat de functie onder meer de financiering- en liquiditeitenplanning en het geven van inzicht in de tariefontwikkeling. De uitvoering van de prognosefunctie is ondergebracht bij het team financieel beleid. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering berust bij het hoofd van de afdeling financiën.

3.3 Functiescheiding

Het begrip functiescheiding houdt in dat er, bij het verdelen van de taken over personen, op gelet moet worden dat er geen verantwoordelijkheden en werkzaamheden in één functie (= persoon of taak) verenigd worden die in strijd met elkaar (kunnen) zijn.

Bij de taakverdeling is het van belang dat er scheiding wordt aangebracht tussen de beschikkende functie, de administratieve functie en de bewarende functie. Zoals al eerder aangegeven zal de beschikkende functie bij de diverse functionarissen (budgethouders) worden ondergebracht. De verantwoordelijkheid voor de administratieve functie is toegekend aan het afdelingshoofd financiën. De uitvoering van de werkzaamheden is opgedragen aan de medewerkers van het team financieel en personeelsbeheer van de afdeling financiën. De bewarende functie is ondergebracht in de kassierfunctie.

De controle van de betaalopdrachten verdient speciale aandacht. In het kader van functiescheiding wordt de voorbereiding van de betaalopdrachten verricht door het team financieel en personeelsbeheer. De eerste accordering van de betaalopdracht vindt plaats door de teamleider financieel en personeelsbeheer. Als vervanger wordt aangewezen de senior medewerker financieel beheer. De tweede accordering geschiedt door een functionaris die niet tot het team financieel en personeelsbeheer behoort. De tweede accordering wordt uitgevoerd door de zogenaamde effectueringsambtenaar, zijnde het hoofd van de afdeling financiën. Als eerste vervanger wordt aangewezen de teamleider financieel beleid. Als tweede vervanger wordt aangewezen de senior beleidsmedewerker financiën of een financieel consultant.

De werkzaamheden van de kassier mogen niet gecombineerd worden met die van de effectueringsambtenaar. Door toepassing van het vier ogen principe in de procedures is dit ondervangen.

In de vorige paragraaf werden tevens de adviesfunctie, de bedrijfseconomische functie en de prognosefunctie onderscheiden. Deze functies hangen nauw met elkaar samen. Allen hebben een adviserend karakter. Bezien vanuit de interne controle is er geen bezwaar tegen indien deze drie functies in één persoon worden verenigd.

In de praktijk worden de adviserende functies met betrekking tot financieel beheer veelal, onder verantwoordelijkheid van het hoofd afdeling financiën, uitgeoefend door het team financieel beleid. Strikt genomen is er dan wel sprake van functievermenging. Het afdelingshoofd financiën is immers ook belast met de uitvoering van de administratieve functie en wordt als zodanig met de financiële gevolgen van zijn eigen adviezen geconfronteerd. Hierbij wordt wel benadrukt dat een groot deel van de adviserende functie betrekking heeft op het beoordelen van voorstellen van derden (buiten de afdeling financiën) en dat ook de voorstellen van afdeling Financiën de gebruikelijke toetsingsprocedure doorlopen. Zolang verder de scheiding tussen de beschikkende, bewarende en de administratieve functie gehandhaafd blijft is deze functievermenging dus niet bezwaarlijk.

4. Begrotingsuitvoering

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft de opdracht organisatorische maatregelen te treffen die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt. Deze regeling financieel beheer bevat de uitgangspunten ten aanzien van de wijze waarop dit gewaarborgd wordt.

4.1 Rechtmatigheid

Voor de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering is het begrip begrotingscriterium van toepassing. Dit criterium wordt als volgt uitgelegd: Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen is in beginsel sprake van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien mogelijk het budgetrecht van het bestuur in het geding is. De financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de kaders van de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.

Bij de toetsing van de begrotingsrechtmatigheid zijn de volgende aspecten van belang:

- Toereikendheid begrotingsbedrag en begrotingsafwijkingen

Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen volgens de wet tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen. Met de jaarrekening moet inzicht worden gegeven in de begrote bedragen na de tussentijdse wijzigingen en de jaaruitkomst. Uitgangspunt is dat begrotingsafwijkingen en overschrijdingen van investeringen waarbij het CDH bij het doen van de uitgaven binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid is gebleven niet strijdig zijn met het budgetrecht. Het college heeft dan immers gehandeld binnen de afspraken die met het bestuur zijn gemaakt, alleen door externe en/of onvoorziene omstandigheden zijn de uitgaven of investeringen hoger uitgevallen. Zover mogelijk worden de begrotingswijzigingen die gedurende het jaar al bekend waren tijdens het jaar zelf nog aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voorgelegd. Afwijkingen waarbij dat niet mogelijk was, worden in de jaarrekening toegelicht door bijvoorbeeld te verwijzen naar bestuursbesluiten of informatieverstrekking aan het algemeen bestuur. Zo maakt het CDH duidelijk waarom het vindt dat de afwijkingen passen binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid.

- Juiste kostencategorie, product en programma

De boeking op de juiste kostencategorieën en producten, leidend tot een juiste verantwoording op een programma, wordt primair gewaarborgd door de interne beheersingsprocedures.

- Juiste toerekening aan begrotingsjaar

Baten en lasten (exploitatie) en uitgaven en inkomsten (investeringen) dienen aan het begrotingsjaar te worden toegerekend waarop zij betrekking hebben, dat wil zeggen aan het jaar waarbinnen de prestatie geleverd wordt of de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

4.2 Doelmatigheid en doeltreffendheid

Deze regeling moet, naast waarborgen ten aanzien van de rechtmatigheid, ook waarborgen met betrekking tot de doelmatig- en doeltreffendheid in zich dragen.

Het financieel beheer moet zodanig worden ingericht dat aantoonbaar is dat de door het algemeen bestuur geformuleerde doelstellingen en de beoogde effecten daadwerkelijk worden gehaald (doeltreffendheid), waarbij de middelen die door het waterschap worden aangetrokken tegen zo laag mogelijke kosten worden aangeschaft en de prestaties van het waterschap met inzet van zo beperkt mogelijke middelen worden gerealiseerd (doelmatigheid).

Het financieel beheer is dan ook een instrument dat bijdraagt tot een doelmatige realisering van het geformuleerde beleid, zoals vastgelegd in de documenten van de beleids- en verantwoordingscyclus.

5. Verlening van mandaten en volmachten

Binnen het waterschap zijn aan het algemeen bestuur als hoogste orgaan alle rechten toegekend.

Op basis van het Delegatiebesluit Waterschap Rivierenland 2011 draagt het algemeen bestuur de in het besluit genoemde bevoegdheden over aan het college van dijkgraaf en

heemraden. Het college kan deze bevoegdheden vervolgens zelfstandig en onder zijn eigen verantwoordelijkheid uitoefenen. Uit oogpunt van efficiency is het wenselijk om diverse bevoegdheden van het college van dijkgraaf en heemraden uit te laten oefenen door een medewerker die ondergeschikt is aan het college. In de Ambtelijke bevoegdhedenregeling zijn de door het college gemandateerde bevoegdheden aan de secretaris-directeur en aan de overige medewerkers opgenomen. In het Mandaatregister bij de Ambtelijke bevoegdhedenregeling wordt een integraal overzicht gegeven van alle bevoegdheden die zijn gemandateerd door het college aan de leidinggevenden binnen de organisatie.

In de Regeling budgetbeheer wordt verwezen naar de mandatering van (budget)bevoegdheden. De productverantwoordelijke budgethouders en de bij de kredietverlening aangewezen investeringsbudgethouders zijn bevoegd tot het doen van uitgaven binnen hun budget en binnen het vastgestelde beleid.

6. Beleidsnota waarderingsgrondslagen

Op grond van artikel 13 uit de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Rivierenland is beleid geformuleerd ten aanzien van de waardering en afschrijving van activa. Dit beleid is opgenomen in de Nota waardering, activering en afschrijving van activa vastgesteld door het algemeen bestuur.

7. Regeling budgetbeheer

Voor budgetbeheer is een afzonderlijke regeling opgesteld en door het college van dijkgraaf en heemraden vastgesteld.

8. Verlening van decharge

Dit onderwerp is opgenomen in de Regeling Budgetbeheer.

9. Inkoop en aanbesteding

Voor het beleid en de regels over inkoop en aanbesteding wordt verwezen naar het Inkoop en aanbestedingbeleid zoals vastgesteld door het algemeen bestuur en het gestelde in de paragraaf Aangaan van verplichtingen uit de regeling Budgetbeheer.

10. Informatie bij investeringsbeslissingen

10.1 Algemeen

Het college van dijkgraaf en heemraden dient nadere regels te stellen ten aanzien van de elementen die in ieder geval moeten worden opgenomen in investeringsbesluiten. Dit hoofdstuk wordt dus gezien vanuit het oogpunt van het bestuur, maar biedt ook aanknopingspunten voor de opsteller en het team financieel beleid.

Investeringsbeslissingen worden ingediend en behandeld als alle andere bestuursbesluiten. Het indienen van bestuurlijke behandelvoorstellen wordt middels de applicatie Verseon ondersteund. In deze applicatie dienen de volgende data, indien relevant, geregistreerd te worden:

- Samenvatting voorstel
- Voorgestelde beslissing
- Inhoud voorstel
- Communicatieve, financiële, juridisch of personele consequenties van het voorstel
- Geplande behandeldatum
- Portefeuillehouder
- Projectnummer en -omschrijving

- Opdrachtgever
- Projectleider
- Budgethouder
- Product
- Programma
- De bestuurlijke routing van het voorstel

10.2 Specifieke aandachtspunten

Aan investeringsbeslissingen zitten per definitie financiële en veelal ook personele consequenties. In de invoervelden bij de financiële en/of personele consequenties in de applicatie kan de volgende lijst als checklist gehanteerd worden (niet alle punten hoeven van toepassing te zijn).

Bedrijfseconomisch

- Afweging alternatieve oplossingen
- Grondslag voor keuze
- Globale tijdsplanning van de uitvoering
- Opbrengsten, efficiëntieverbetering of te behalen prestaties met investering
- In geval van nieuw beleid, noodzaak en urgentie
- In geval van onderhoud dient de vraag beantwoord te worden of de investering leidt tot een levensduurverlenging van het gehele actief
- Eventuele desinvesteringen/inhaalafschrijvingen die leiden tot boekverlies/boekwinst.

Financieel

- Bruto krediet = krediet voor uitgaven
- Subsidies en/of bijdragen van derden
- Te dekken netto investering (Bruto krediet - / - subsidies en/of bijdragen van derden)
- Verwachting ten aanzien van de kapitaallasten
- Verwachte uitgavenpatroon per jaar
- Risico's (m.n. die kunnen leiden tot wijziging van de financiële ramingen)
- BTW
- Andere mogelijke consequenties van de investering voor de exploitatie
- Alle financiële consequenties op productniveau
- Dekking (verwijzing naar begroting of voorjaarsnota)

Financieel beleid

De opsteller is primair verantwoordelijk voor het opstellen van het financiële voorstel. De financiële consequenties van het voorstel worden zichtbaar getoetst door het team financieel beleid. In de applicatie voegt het team financieel beleid daarvoor onder het kopje "financiële consequenties" een financiële paragraaf toe waarin de dekking van de kosten wordt opgenomen. Hierin wordt aangegeven ten laste van welke begrotingspost (met vermelding van boekingsnummers) het voorstel wordt gedekt.

11. Financieringsstatuut

Artikel 16 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland bevat de uitgangspunten ten aanzien van het beleid voor de financieringsfunctie, de financiering en het risicobeheer daaromtrent. Het college van dijkgraaf en heemraden heeft deze uitgangspunten verder vertaald naar inhoudelijk beleid. Dit beleid, ook wel het financieringsstatuut genoemd, is vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor dit hoofdstuk wordt volstaan met een verwijzing naar het genoemde financieringsstatuut.

12. Regels ter voorkoming van Misbruik & Oneigenlijk gebruik

12.1 Algemeen

In dit hoofdstuk staat het mogelijke misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van regelingen en eigendommen van het waterschap centraal.

Aan de ene kant kan misbruik en oneigenlijk gebruik zich vooral voordoen bij subsidies, heffingen en vergunningen. Voorkomen moet worden dat de ene burger onbedoeld wordt bevoordeeld ten opzichte van de andere. Aan de andere kant kan ook intern misbruik gemaakt worden van de budgetten en de toegekende budgetbevoegdheden.

Ter voorkoming van de eerste soort (subsidies, heffingen en vergunningen) misbruik en oneigenlijk gebruik worden in deze regeling uitgangspunten en richtlijnen geformuleerd. Deze uitgangspunten en richtlijnen maken een organisatie weerbaar tegen misbruik en oneigenlijk gebruik. M&O-regelgeving komt terug in het opzetten van de eigen uitvoeringsorganisatie maar ook in het redigeren van de eigen regelgeving, zoals verordeningen en werkinstructies. Ook in externe regelgeving wordt vaak al rekening gehouden met M&O-aspecten (onder andere in controleprotocollen).

12.2 M&O

Onder misbruik wordt verstaan:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen dan wel het bevoordelen van relaties.

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie betreft een bewuste

misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Misbruik kan gelijk worden gesteld

met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen,

verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Bij oneigenlijk gebruik wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Indien de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ('de mazen van de wet') is het blijkbaar noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast en/of duidelijker moet worden toegelicht. Misbruik is dus onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

De M&O-regelgeving maakt onderdeel uit van o.a. verordeningen en beheersmaatregelen. M&O-regelgeving kan worden ingedeeld naar de volgende categorieën maatregelen:

a. Regelgeving m.b.t. beleid

- b. Voorlichting
- c. Controlebeleid
- d. Sanctioneren
- e. Evaluatie

De maatregelen kunnen dus zowel preventief (functiescheiding, voorlichting) als repressief (controles en sancties) zijn. De inzet van de maatregelen, oftewel de maatregelenmix, dient afgestemd te zijn op de risico's die gelopen worden op het gebied van M&O. Dit is een belangrijke taak voor de ambtelijke organisatie.

Daarnaast is per 1 januari 2009 de nieuwe Waterschapswet in werking getreden waarin het onderdeel rechtmatigheid een wettelijk karakter heeft gekregen. Bij Waterschap Rivierenland is het afdelingshoofd (de procesverantwoordelijke) verantwoordelijk voor het bewaken van rechtmatig handelen, waarvan het criterium van misbruik en oneigenlijk gebruik een belangrijk onderdeel vormt. Daarnaast zijn in het kader van integriteit nadere afspraken gemaakt, onder meer het afleggen van de eed of gelofte. Ter toetsing - zijn door het team concerncontrol controleplannen opgesteld en periodiek uitgevoerd.

12.3 M&O van budgetten en toegekende budgetbevoegdheden.

Ook dienen er maatregelen genomen te worden ter voorkoming van intern misbruik en oneigenlijk gebruik van budgetten en budgetbevoegdheden. Deze regeling Financieel beheer en de regeling Budgetbeheer spelen hier een belangrijke rol in, maar ook de mandateringsbesluiten. In de regelingen staan o.a. de bevoegdheden en de verplichtingen van budgethouders.

Belangrijke beheersingsmaatregelen hebben betrekking op het aangaan van financiële verplichtingen en het fiatteren voor betaling van ontvangen facturen. Door het financiële systeem wordt afgedwongen dat alleen de budgethouders geautoriseerd zijn om in de workflow verplichtingen te kunnen aangaan of facturen voor 'akkoord betaling' te kunnen tekenen. Op deze manier wordt het risico dat onbevoegden gebruik maken van budgetten, verkleind.

Op het moment dat M&O wordt geconstateerd, zal het betrokken afdelingshoofd hierover rapporteren aan de verantwoordelijke directeur.

Bijlage 1 Beheer van de afzonderlijke hoofdstukken

In artikel 24 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland wordt in het tweede lid tevens bepaald dat het dagelijkse bestuur alle onderwerpen uit deze regeling financieel beheer actualiseert en opnieuw vaststelt indien hiertoe aanleiding is. Omwille van de onderhoudbaarheid is deze regeling financieel beheer opgebouwd uit afzonderlijke hoofdstukken. Dit houdt in dat, indien er slechts één onderwerp aangepast behoeft te worden, volstaan kan worden met het opnieuw laten vaststellen van alleen het betreffende hoofdstuk.

Om inzicht in de ouderdom van de verschillende hoofdstukken te behouden, wordt in onderstaande tabel een aantal relevante gegevens per afzonderlijk onderdeel opgenomen.

Nummer hoofdstuk	Titel hoofdstuk	Opgenomen in de volgende stukken	Meest recente vaststelligsdatum	Vast - gesteld door	Registratie -nummer
6	Beleidsnota waarderingsgrondslagen	Beleidsnota Waardering, activering en afschrijving van activa	13-02-09	AB	200844002
7	Regeling budgetbeheer	Regeling Budgetbeheer	15-12-09	CDH	200907305
8	Verlening van decharge	Regeling Budgetbeheer	15-12-09	CDH	200907305
9	Inkoop en aanbesteding	Inkoop- en aanbestedingsbeleid WSRL 2008	31-10-08	AB	200826210
11	Financieringsstatuut	Financieringsstatuut	12-02-2010	AB	200942984

Regeling budgetbeheer

Naam regeling:	Regeling Budgetbeheer
Bijlagen:	
Vaststelling door:	college van dijkgraaf en heemraden]
Kenmerk voorstel:	201140141
Datum vaststelling:	13-12-2011
Datum inwerkingtreding:	01-01-2012
Terugwerkende kracht:	n.v.t.
Intrekking andere regeling:	Per datum van inwerkingtreding wordt ingetrokken de Regeling Budgetbeheer zoals vastgesteld bij besluit van 15-12-2009
Bezwaar en beroep:	Tegen vaststelling van de regeling budgetbeheer is geen bezwaar en beroep mogelijk.
Digitaal loket:	De Regeling Budgetbeheer vindt u ook op www.waterschaprivierenland.nl (zie digitaal loket, regelgeving)
Informatie:	Voor meer informatie kunt u bellen met het Team Financieel Beleid, (0344) 649703.

Regeling Budgetbeheer

Inhoud

1. INLEIDING	73
1.1 Algemeen	73
1.2 Kader	73
1.3 Ingangsdatum	73
1.4 Wat wordt er in de regeling budgetbeheer geregeld?	73
2. BUDGETHOUDERSCHAP	74
2.1 Definities	74
2.2 Schema budgetbeheer	74
2.3 Aanwijzing budgethouders	75
2.4. Bevoegdheden budgethouders	76
2.5 Verplichtingen budgethouder	77
2.6 Registratie en beheer van budgethouderschap	77
3. OVERDRACHT BUDGETTAIRE BEVOEGD- EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	78
3.1 Inleiding	78
3.2 Delegatie en mandaat aan het CDH	79
3.3 Mandaat en submandaat	79
3.4 Aangaan van verplichtingen	79
3.5 Spoedeisende situaties en calamiteiten	80
3.6 Mandatering van bevoegdheid kredietverlening	80
3.7 Hardheidsclausule	81
4. BUDGETREGELS M.B.T. EXPLOITATIE	82
4.1 Kader	82
4.2 Algemene regels voor compensatie binnen de begroting	82
4.3 Specifieke compensatieregels	83
4.4 Vastleggen van de compensatie	84
5. BUDGETREGELS M.B.T. INVESTERINGEN	84
5.1 Algemeen	84
5.2 Kredietafwijkingen	85

6. PERIODIEKE VERSLAGLEGGING	85
6.1 Verantwoording door budgethouder	...85
6.2 Verantwoording door CDH	...85
6.3 Décharge	...86
BIJLAGE 1 MUTATIEFORMULIER INVESTERINGSBUDGETHOUDER	86
BIJLAGE 2 FORMULIER BUDGETCOMPENSATIE.....	86

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Op grond van artikel 24 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland dient het college van dijkgraaf en heemraden nadere invulling te geven aan een aantal aspecten van de administratieve organisatie. Deze aspecten betreffen met name regels die voor de ambtelijke organisatie gelden. Het college van dijkgraaf en heemraden heeft voor deze aspecten de regeling Financieel beheer vastgesteld.

Een belangrijk onderdeel van de regeling Financieel beheer bestaat uit de interne regelgeving ten aanzien van budgetbeheer, zoals:

- de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende exploitatiebudgetten, voorzieningen en investeringskredieten;
- de te maken afspraken met de verantwoordelijken voor organisatorische eenheden over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- de regels voor de verlening van decharge over het gevoerde beheer van de organisatorische eenheden;

De regels hiervoor zijn samengevoegd in de afzonderlijke regeling Budgetbeheer. Deze regeling maakt echter een onlosmakelijk onderdeel uit van de regeling Financieel beheer.

1.2 Kader

Deze regeling is gebaseerd op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het bestuur en de ambtelijke organisatie zoals bepaald in:

- De Waterschapswet;
- Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland zoals vastgesteld door het AB;
- Delegatiebesluit Waterschap Rivierenland 2011
- Ambtelijke bevoegdhedenregeling waterschap Rivierenland 2011

1.3 Ingangsdatum

1. Deze regeling Budgetbeheer treedt in werking met ingang van 1 januari 2012.
2. De Regeling budgetbeheer, die is vastgesteld bij besluit van 15 december 2009 vervalt per voormelde datum, met dien verstande dat zij van kracht blijft ten aanzien van de begrotingsjaren tot en met 2011.

1.4 Wat wordt er in de Regeling budgetbeheer geregeld?

De uitvoering van het beleid wordt door het college van dijkgraaf en heemraden opgedragen aan het ambtelijke apparaat. De spelregels die hierbij van toepassing zijn, worden vastgelegd ten aanzien van respectievelijk budgethouderschap (hoofdstuk 2), delegatie, mandatering en het aangaan van verplichtingen (hoofdstuk 3), budgetbeheer en -compensatie (hoofdstuk 4 voor exploitatie en hoofdstuk 5 voor investeringen), en periodieke verslaglegging (hoofdstuk 6).

2. Budgethouderschap

2.1 Definities

Budget

Onder de term budget wordt door Waterschap Rivierenland verstaan: een deel van de begroting (beheerproduct (exploitatie) of project (investering)) waarvoor een functionaris van het waterschap verantwoordelijk is gesteld. Een budget voor het realiseren van een investering wordt ook wel een krediet genoemd.

Tot het budget behoren de volgende aspecten:

1. De taakopdracht: de in de begroting opgenomen te bereiken doelstellingen, producten en prestaties, dan wel de in een geautoriseerd kredietvoorstel opgenomen investeringen.
2. De realisatietermijn: het budget geldt voor een begrotingsjaar en vervalt dus op 31 december van dat jaar. Een krediet kan een langere looptijd hebben.
3. De beschikbaar gestelde middelen: dit betreft de uren van de eigen organisatie en de financiële middelen, beide zoals opgenomen in de (gewijzigde) begroting, dan wel in een geautoriseerd kredietvoorstel.

Opbouw budget

De begroting is opgebouwd uit de budgetten van beheerproducten. Deze beheerproducten maken ieder deel uit van een programma. Dit betekent dat een programmabudget een optelling is van de budgetten van de beheerproducten, die onderdeel uitmaken van dat specifieke programma.

Budgetbeheer

Onder de term budgetbeheer wordt door Waterschap Rivierenland verstaan: de bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot de uitvoering van de begroting.

Tot het budgetbeheer behoren de volgende aspecten:

1. De bevoegdheid tot het besteden van de beschikbaar gestelde middelen en het aangaan van verplichtingen.
2. De verantwoordelijkheid voor het realiseren van de begrote doelstellingen, producten, prestaties en investeringen en het rapporteren over de voortgang hiervan.
3. De verantwoordelijkheid voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van het budget.

Budgethouder

De medewerker die de bevoegdheid krijgt om binnen het budget namens het waterschap verplichtingen aan te gaan en verantwoordelijk is voor de uitvoering van het budgetbeheer.

2.2 Schema budgetbeheer

Het budgetrecht is voorbehouden aan het algemeen bestuur. Voor de uitvoering van de begroting en overdracht van budgetbevoegdheden en -verantwoordelijkheden gelden de volgende op- en overdrachtmomenten:

Algemeen Bestuur

Budgetrecht: Vaststellen van de begroting en begrotingswijziging;

College van Dijkgraaf en Heemraden

Opdracht tot uitvoeren van de begroting met delegatie en mandaat van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;

Budgethouders

Opdracht tot uitvoeren van de begroting en mandaat van bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Op basis van de Ambtelijke bevoegdhedenregeling Waterschap Rivierenland zijn bevoegdheden voor het verrichten van (privaatrechtelijke) (rechts)handelingen door het college van dijkgraaf en heemraden gemandateerd aan de secretaris-directeur en overige medewerkers. Het budgetrecht van investeringsprojecten wordt rechtstreeks bij de kredietverlening verleend aan de budgethouders van investeringsprojecten. Het budgetrecht van voorzieningen wordt rechtstreeks verleend aan de betreffende productverantwoordelijke budgethouder bij de besluitvorming door het algemeen bestuur inzake de instelling van een voorziening.

2.3 Aanwijzing budgethouders

Budgethouders exploitatiebudgetten

De begroting van Waterschap Rivierenland is opgebouwd uit beheerproducten. Deze beheerproducten zijn verdeeld over de afdelingen. Hiermee krijgen de afdelingshoofden automatisch de rol van budgethouder toegewezen. Voorafgaand aan het begrotingsjaar kan het afdelingshoofd aangeven dat het budgethouderschap, voor één of meerdere onder zijn of haar verantwoordelijkheid vallende producten, overgedragen wordt aan een teamleider van zijn of haar afdeling.

Op grond hiervan kunnen de volgende budgethouders onderscheiden worden:

- Leden van de Directieraad;
- Afdelingshoofden;
- Teamleiders.

Budgethouders voorzieningen

Bij het instellen van een voorziening wordt de budgethouder van de betreffende voorziening aangewezen. Dit is de budgethouder van het beheerproduct waar de voorziening inhoudelijk aan is gerelateerd.

Budgetbeheerders voor projecten ten laste van voorzieningen

In de regel worden de uitgaven in enig jaar rechtstreeks ten laste van de betreffende voorziening gebracht. In een aantal gevallen (baggeren, wegreconstructie) worden de uitgaven in verband met de projectmatige aanpak in eerste instantie op projecten verantwoord. Aan het eind van het kalenderjaar worden de uitgaven op deze projecten tegengeboekt en ten laste van de voorziening gebracht.

Specifiek ten behoeve van het budgetbeheer van deze voorzieningen kan de budgethouder van de betreffende voorziening budgetbeheerders per project aanwijzen. De budgethouder blijft echter zelf verantwoordelijk voor het budget. De budgetbeheerder fungeert als projectleider/budgethouder van het specifieke project. Voor hem gelden dezelfde rechten en plichten als andere budgethouders.

Budgethouders investeringsprojecten

Degene die bij het voorstel tot kredietverlening wordt aangewezen als budgethouder voor dat krediet, wordt eveneens als budgethouder aangeduid.

Verantwoordelijkheid budgethouders

Om de budgethouder ten volle te kunnen aanspreken op zijn eigen verantwoordelijkheid voor het toegekende exploitatiebudget/voorziening, zal het college van dijkgraaf en heemraden of een hogere budgethouder (afdelingshoofd) zich onthouden van het aangaan van verplichtingen zonder tussenkomst van of tijdige informatieverstrekking aan de betrokken lagere budgethouder (afdelingshoofd respectievelijk teamleider). Hetzelfde geldt voor de verhouding tussen de budgethouder van investeringsprojecten en de opdrachtgever van de projecten.

Tijdelijke vervanging van budgethouderschap

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden behorende bij het budgethouderschap kunnen tijdelijk overgedragen worden.

Verticale vervanging vindt plaats doordat de mandaatgever de bevoegdheid van de gemandateerde kan uitoefenen. Verticale vervanging vindt bij exploitatiebudgetten/voorziening plaats bij de vervanging van een teamleider door een afdelingshoofd en bij de vervanging van een budgethouder van een investeringsproject door het betreffende afdelingshoofd. Een afdelingshoofd kan echter niet door een teamleider vervangen worden.

In de Ambtelijke bevoegdhedenregeling Waterschap Rivierenland is de horizontale plaatsvervangings geregeld. Plaatsvervangings van afdelingshoofden is mogelijk door andere afdelingshoofden. Plaatsvervangings van teamleiders is mogelijk door teamleiders binnen dezelfde afdeling onder voorwaarde dat de vervanger tevens budgethouder is. Horizontale vervangings van budgethouders van investeringsprojecten is niet mogelijk. Indien van horizontale plaatsvervangings gebruik wordt gemaakt, dient dit aan alle relevante partijen gemeld te worden.

Het bovenstaande geldt ten aanzien van tijdelijke vervangings c.q. plaatsvervangings. Voor structurele wijzigings wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 2.6.

2.4. Bevoegdheden budgethouders

Algemeen

De aan de budgethouders toe te kennen bevoegdheden hebben betrekking op de aanwending en inzet van het budget, voor zover door de budgethouder beïnvloedbaar, het aangaan van verplichtings en de mogelijkheden tot compensatie tussen budgetten. In het algemeen geldt dat een budgethouder slechts een verplichting aan mag gaan, indien daarvoor een toereikend budget beschikbaar is. Tevens verplicht de budgethouder zich tot realisering van het product/project *binnen* het daarvoor vastgestelde budget.

Specifiek

Ter uitvoering van het budgethouderschap komen de in deze regeling genoemde budgethouders de volgende bevoegdheden toe:

- a. De aanwending van de onder het beheerproduct/ voorziening vallende kostensoorten tot de in de vastgestelde begroting aangegeven en door de budgethouder te beïnvloeden bedragen. De budgethouders zijn eveneens bevoegd om op de opbrengstensoorten inkomsten te realiseren;
- b. De aanwending en inzet van mensuren tot de in de vastgestelde begroting opgenomen aantallen per product;
- c. Het in naam van het college van dijkgraaf en heemraden nemen van besluiten tot het aangaan van verplichtings tot levering van goederen en/of diensten en/of aanneming van werken, voor zover noodzakelijk voor de uitoefening van het in deze regeling omschreven budgethouderschap en passend binnen de Ambtelijke bevoegdhedenregeling waterschap Rivierenland ;

- d. De budgethouder kan een overschrijding bij de financiële middelen van het ene budget compenseren met een onderschrijding bij de financiële middelen van een ander budget onder de voorwaarden zoals die zijn vastgelegd in de hoofdstukken over compensatie.

2.5 Verplichtingen budgethouder

Ter uitoefening van het budgethouderschap hebben de budgethouders de volgende verplichtingen:

- a. De budgethouder zorgt voor een adequate organisatie van de activiteiten van zijn organisatie-eenheid, passend binnen het beschikbaar gestelde budget;
- b. De budgethouder is zowel kwantitatief als kwalitatief verantwoordelijk voor de realisatie van het product binnen het daarvoor vastgestelde budget;
- c. De budgethouder kan met andere organisatorische eenheden binnen het waterschap afspraken maken waarin wordt bepaald, welke diensten, uitgedrukt in kwantiteiten (aantallen uren), tegen welke kwaliteit worden geleverd;
- d. De budgethouder zorgt ervoor dat de budgetten uitsluitend worden ingezet voor het daaraan ten grondslag liggende product;
- e. De budgethouder mag slechts een verplichting aangaan indien ter zake een toereikend budget / kredietsaldo aanwezig is;
- f. De budgethouder dient een aangegane verplichting in het financiële systeem vast te leggen;
- g. De budgethouder is verantwoordelijk voor de rekenkundige juistheid van factuur of verplichting;
- h. De budgethouder is verantwoordelijk voor de uitgaven, respectievelijk inkomsten die voortvloeien uit de door hem aangegane verplichtingen, respectievelijk rechten;
- i. De budgethouder legt alle gegevens en stukken die nodig zijn voor een juiste verzorging van de financiële administratie, de begrotingsbewaking en de (jaar)verslaggeving vast in het financiële systeem;
- j. De budgethouder voorkomt budgetoverschrijdingen door tijdige en passende maatregelen te nemen;
- k. De budgethouder meldt elke (verwachte) budgetoverschrijding zo spoedig mogelijk aan zijn naast hogere budgethouder en neemt dit op in de eerstvolgende rapportage.
- l. De budgethouder draagt zorg voor het tijdig uitbrengen van een juiste en volledige verantwoording.

2.6 Registratie en beheer van budgethouderschap

Budgetregistratie

De algemene registratie van budgetten is ondergebracht bij de afdeling financiën en houdt mede in het op centraal niveau bewaken van de begroting, inclusief de daaraan verbonden signaleringsfunctie (de registrerende en controlerende functie).

De afdeling financiën draagt zorg voor een goede informatievoorziening en voor ondersteuning bij de totstandkoming van de diverse documenten in het kader van de beleids- en verantwoordingscyclus.

Tekenbevoegdheden voor facturen en onkostendeclaraties

De budgethouders zijn alleen bevoegd tot het akkoordverklaren van facturen die ten laste van zijn of haar budget zullen komen. Dit wordt mede afgedwongen door de workflow in het financiële systeem.

Een uitzondering op deze regel geldt ten aanzien van facturen van bepaalde kostensoorten (de zogenaamde bulkfacturen zoals voor telefoon, energie, verzekeringen, etc). Besluitvorming voor aanwijzing van deze functionarissen vindt plaats door de directieraad.

Ook voor onkostendeclaraties van medewerkers van Waterschap Rivierenland wordt een uitzondering gemaakt. Om redenen van efficiëntie kunnen deze declaraties beoordeeld en voor akkoord verklaard worden door de teamleiders, ook als deze geen budgetverantwoordelijkheid hiertoe hebben.

Wijziging van het budgethouderschap

Het budgethouderschap van een investeringsproject kan na instemming van de opdrachtgever gewijzigd worden. Wanneer het budgethouderschap van een investeringsproject wijzigt, wordt het team financieel beleid hier schriftelijk van op de hoogte gesteld, naar aanleiding waarvan de workflow in het financiële systeem zal worden aangepast. In de, bij dit document behorende, bijlagen is een formulier opgenomen waarmee de wijziging kan worden doorgegeven. Het budgethouderschap van exploitatiebudgetten is gekoppeld aan de afdelingsverantwoordelijkheid voor bepaalde producten en dus aan de functie van afdelingshoofd. Wijziging hiervan is daarom alleen mogelijk bij het verleggen van productverantwoordelijkheid. Verticale verlegging naar de teamleider of van de teamleider naar het afdelingshoofd behoeft geen instemming. Horizontale verlegging zou een wijziging in de verdeling van de organisatieverantwoordelijkheden behelzen en behoeft instemming van het college van dijkgraaf en heemraden.

Het ten behoeve van het budgetbeheer van voorzieningen aanwijzen en wijzigen van budgetbeheerders per project vindt plaats door de betreffende productverantwoordelijke budgethouder. De aanwijzing of wijziging wordt schriftelijk vastgelegd in het wijzigingsformulier.

Beëindiging van het budgethouderschap

De opdracht tot uitoefening van het budgethouderschap, evenals het daarbij toegekende financieel mandaat, kunnen door de secretarisdirecteur, na overleg met de naast hogere budgethouder, worden beëindigd. Beëindiging vindt plaats indien er zwaarwegende redenen aanwezig zijn. Bijvoorbeeld indien op enig moment blijkt dat er onvoldoende waarborgen bestaan dat de uitoefening van het budgethouderschap voldoende bekwaam en zorgvuldig wordt, of in de toekomst zal worden uitgevoerd.

Bij beëindiging van het budgethouderschap, zal de naast hogere budgethouder het budgethouderschap tijdelijk waarnemen, totdat de directieraad, een nieuwe budgethouder heeft aangewezen.

3. Overdracht budgettaire bevoegd- en verantwoordelijkheden

3.1 Inleiding

Exploitatie

De begroting is de basis voor het budgetbeheer. Het document omvat de op hoofdlijnen bepaalde taakopdracht voor een jaar, evenals de daarvoor beschikbare middelen. Het algemeen bestuur stelt voorafgaand aan het begrotingsjaar de begroting vast. In de loop van het jaar kunnen door het algemeen bestuur begrotingswijzigingen worden vastgesteld. Hiermee worden zowel de taakopdracht als de beschikbare middelen voor het lopende jaar aangepast.

Investerings

Het beschikbaar stellen van een krediet dient als toestemming om de investering uit te voeren. Hiertoe is voor elke investering in beginsel een besluit van het algemeen bestuur nodig. Deze besluitvorming kan gedelegeerd en vervolgens doorgemandateerd worden (zie paragraaf 3.6).

Op basis van mandaat kunnen de secretaris-directeur of andere medewerkers de aan hen gemandateerde bevoegdheden in naam en onder verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en heemraden uitoefenen. Delegatie en mandaat beogen met name de doelmatigheid en slagvaardigheid van de organisatie te verbeteren.

3.2 Delegatie en mandaat aan het college van dijkgraaf en heemraden

Binnen het waterschap oefent het algemeen bestuur het budgetrecht uit. Het college van dijkgraaf en heemraden krijgt met het autoriseren van de begroting door het algemeen bestuur de opdracht het in de begroting opgenomen beleid uit te voeren, waarbij maximaal die middelen mogen worden ingezet die daarvoor in de begroting beschikbaar zijn gesteld.

Op basis van artikel 9 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland is het college van dijkgraaf en heemraden bevoegd:

- Overschrijding van geautoriseerde netto-kosten binnen de exploitatie te dekken uit het bedrag voor onvoorzien uit de begroting;
- Bedragen binnen een programma anders te besteden mits binnen vastgesteld beleid;
- Geraamde investeringsbedragen binnen een programma anders te besteden mits binnen vastgesteld beleid.

Indien van één van de bovengenoemde bevoegdheden gebruik wordt gemaakt, wordt dit in de eerstvolgende bestuursrapportage (of jaarrekening) gerapporteerd aan het algemeen bestuur.

3.3 Mandaat

Op grond van de Ambtelijke bevoegdhedenregeling is door het college van dijkgraaf en heemraden een aantal zaken doorgemandateerd aan de secretaris-directeur en overige medewerkers.

3.4 Aangaan van verplichtingen

In de verschillende mandaten alsook in het huidige beleid ten aanzien van Inkoop en aanbesteding, worden geen grensbedragen aangeven waarbinnen bepaalde functies bevoegd zijn om verplichtingen aan te gaan. Deze verdere detaillering is hieronder opgenomen. In de onderstaande tabel wordt, rekening houdend met de in het inkoopbeleid opgenomen grensbedragen en kaders, vastgelegd welke functionarissen in bepaalde situaties bevoegd zijn verplichtingen aan te gaan. Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat budgethouders binnen de spelregels van budgethouderschap (zie 2.4), het aangaan van verplichtingen (zie 2.5) en het inkoop en aanbestedingsbeleid zelfstandig verplichtingen mogen aangaan tot een bedrag van € 150.000,-. Het aangaan van verplichtingen hoger dan € 150.000,- is voorbehouden aan afdelingshoofden of directeuren. Door deze toepassing van het 4-ogenprincipe wordt het frauderisico beperkt.

WERKEN Begroot bedrag x €1.000 ex. BTW		0- 150	150 - 1.500	1.500 - drempel-bedrag	> drempel-bedrag
LEVERINGEN EN DIENSTEN		0- 150	150 -		>

Begroot bedrag x €1.000 ex. BTW			drempel- bedrag		drempel- bedrag
Bevoegdheid tot aangaan verplichting conform criteria aanbesteding		Budget- houder	Afdelings- hoofd	Directeur	Directeur

Aanvullende opmerkingen

- Drempelbedragen in 2012 bedragen voor leveringen en diensten € 200.000 en voor werken € 5.000.000;
- Contracten dienen altijd betrekking te hebben op bestaand beleid. Voor contracten die betrekking hebben op nieuw beleid is voorafgaande instemming van het algemeen bestuur vereist;
- Een exploitatiebudget geldt in principe voor het jaar waarvoor het budget vastgesteld is (=budgetrecht). De budgethouder is echter bevoegd om meerjarige verplichtingen en/of exploitatiecontracten aan te gaan met een maximale looptijd van drie jaar mits binnen bestaand beleid. Het contractbedrag voor de totale duur is dan bepalend voor de toepassing in bovenvermelde tabel.

3.5 Spoedeisende situaties en calamiteiten

Wanneer de omstandigheden geen voorafgaande bijeenroeping van het bevoegde bestuursorgaan toelaten, is de dijkgraaf op grond van artikel 96 van de Waterschapswet bevoegd alle maatregelen te treffen waartoe het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden bevoegd zijn. De bevoegdheid geldt zolang deze toestand voortduurt en totdat het bevoegde bestuursorgaan alsnog van zijn bevoegdheid gebruik kan maken.

Indien van toepassing vindt een begrotingswijziging achteraf plaats. De dijkgraaf informeert hiertoe zo spoedig mogelijk het college van dijkgraaf en heemraden en het algemeen bestuur.

3.6 Mandatering van bevoegdheid kredietverlening

De bevoegdheid tot kredietverlening is voorbehouden aan het algemeen bestuur. Dit betekent dat in principe alle voorstellen voor kredietverlening ter goedkeuring worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland is geregeld dat het AB de kredietverlening voor de investeringen waarvoor krediet zal worden aangevraagd in het begrotingsjaar kan mandateren aan het CDH.

Mandateringscriteria

De Rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar de sturing en kwaliteit van projecten (rapport 'Een slagvaardig waterschap', behandeld in het Algemeen Bestuur van 23 april 2010). Op grond van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie (RKC), (overgenomen van de afspraken die in de Tweede Kamer met de regering zijn gemaakt over verantwoording van zogenaamde grote projecten), om de sturing op de projecten te

verbeteren worden de volgende criteria voor mandatering van kredietverlening gehanteerd:

- a) er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit;
- b) het waterschap draagt alleen of grotendeels de verantwoordelijkheid voor het project;
- c) er zijn substantiële financiële gevolgen en/of aanmerkelijke uitvoeringsrisico's aan het project verbonden;
- d) er zijn belangrijke gevolgen voor de samenleving of voor het waterschap aan verbonden;
- e) er is sprake van toepassing van nieuwe technologieën of financieringsconstructies;
- f) er is sprake van een in organisatorisch opzicht complex besturing- en uitvoeringsproces.

Hoewel wordt gesproken van mandateringscriteria, is er feitelijk steeds sprake van overwegingen om *niet* tot mandatering over te gaan. Op de wijze zoals deze criteria zijn verwoord, is mandatering van projecten de regel en wordt alleen in bepaalde specifieke gevallen niet tot mandatering overgegaan. In die laatste gevallen is sprake van 'grote projecten'. Daarbij zijn criteria a) en b) randvoorwaarden: aan deze criteria moet in elk geval worden voldaan om een project tot 'groot project' te bestempelen. Wil er sprake zijn van een groot project moet daarnaast steeds worden voldaan aan ten minste één van de criteria c) t/m f).

Kortom:

Wanneer wordt voldaan aan criteria a) én b) én aan één van de criteria c) t/m f), kan het Algemeen Bestuur overwegen een project *niet* te mandateren.

Wanneer wordt voldaan aan criteria a) én b), maar niet aan één van de criteria c) t/m f), kan het Algemeen Bestuur overwegen een project te mandateren.

Wanneer niet wordt voldaan aan criteria a) én b) - maar bijvoorbeeld slechts aan één van de criteria a) of b) -, kan het Algemeen Bestuur overwegen een project te mandateren.

Het gaat hier om criteria die door het Algemeen Bestuur worden gebruikt in zijn overweging: het is niet zo dat op grond van deze criteria 'automatisch' volgt dat een project 'groot' of 'regulier' is. Daarom spreekt ook de Tweede Kamer in de hiervoor genoemde regeling van *kan besluiten*. Per project neemt het Algemeen Bestuur hierover een besluit door - gelijk aan de huidige werkwijze - bij de begroting een bijlage met een overzicht van projecten vast te stellen, die al dan niet aan het college worden gemandateerd.

Het college kan, op haar beurt, vervolgens de kredietverlening van een aantal van deze projecten weer doormandateren aan de Directieraad.

3.7 Hardheidsclausule

Het college van dijkgraaf en heemraden kan in voorkomende gevallen om bijzondere redenen besluiten af te wijken van de in deze regeling opgenomen regels over het overdragen van budgetbevoegdheden en -verantwoordelijkheden.

4. Budgetregels m.b.t. exploitatie

4.1 Kader

Dit hoofdstuk gaat in op regels die betrekking hebben op de exploitatie. Algemene budgetregels zijn ook opgenomen in hoofdstuk 2, met name in de paragrafen 2.4 en 2.5. Dit hoofdstuk behandelt voornamelijk de regels ten aanzien van compensatie in de exploitatiebegroting.

Kosten en opbrengsten (=lasten en baten) die tot de exploitatie behoren, hebben uitsluitend betrekking op het betreffende begrotingsjaar. Een budget wordt voor het begrotingsjaar beschikbaar gesteld. Het restant van een budget mag **niet** in het volgende jaar benut worden. Exploitatiekosten worden verantwoord in het jaar dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Het exploitatiebudget is een deel van de naar beheerproducten ingedeelde begroting en bestaat uit zowel directe als indirecte kosten:

- De directe kosten bestaan uit de kapitaallasten en de overige direct op het beheerproduct verantwoorde kosten;
- De indirecte kosten zijn alle kosten die via het uurtarief van een afdeling of via doorbelasting aan een beheerproduct worden toegerekend.

De budgethouder is degene die de bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft gekregen om een vastgesteld budget te beheren en onder eerdergenoemde voorwaarden verplichtingen aan mag gaan. Voor exploitatiebudgetten is dat altijd een teamleider of afdelingshoofd. Bij toewijzing van een budget worden alle factoren die betrekking hebben op het beheerproduct en voor zover ze kunnen worden beïnvloed door de budgethouder, als één geheel aan de budgethouder opgedragen. Deze factoren zijn: beheer van personeel (inzet van uren), beheer van financiën en beheer van technische middelen en de aan het product ten grondslag liggende prestaties.

4.2 Algemene regels voor compensatie binnen de begroting

In de loop van het jaar kan blijken dat voor bepaalde beheerproducten de middelen niet toereikend zijn, maar dat er wel ruimte aanwezig is binnen andere budgetten van andere beheerproducten. Compensatie tussen beheerproducten kan dan uitkomst bieden.

Compensatie voor dreigende overschrijdingen van het productbudget dient gezocht te worden:

1. In het budget van andere producten binnen hetzelfde team binnen hetzelfde programma;
2. In het budget van andere producten binnen dezelfde afdeling binnen hetzelfde programma;
3. In het budget van andere producten van andere afdelingen binnen hetzelfde programma;

Compensatie is toegestaan:

- ter uitvoering van het bestaande beleid en zolang het voorgenomen beleid gerealiseerd wordt
- ten laste van productbudgetten waarvan het product al gerealiseerd is of nog kan worden gerealiseerd
- tussen verschillende opbrengstsoorten
- tussen verschillende kostensoorten.

Compensatie tussen kapitaallasten en overige kostensoorten mag alleen indien de te compenseren overschrijding incidenteel van aard is. Voor deze soort compensatie is altijd vooraf instemming van de Directieraad vereist. De budgetcompensatie tussen kapitaallasten en overige kostensoorten wordt altijd in een formulier budgetcompensatie vastgelegd. De budgethouder draagt zorg voor een zorgvuldige administratieve afhandeling.

Compensatie is **niet** toegestaan:

- tussen kosten en opbrengsten
- ter uitvoering van nieuw beleid en beleidsintensivering
- met het meerdere van begrote opbrengsten
- met opbrengsten die niet zijn begroot. Dat wil zeggen dat niet begrote opbrengsten niet kunnen leiden tot verhoging van het kostenbudget.

4.3 Specifieke compensatieregels

Compensatie met post Onvoorzien

Indien compensatie binnen hetzelfde programma niet mogelijk is, komt de in de begroting opgenomen post Onvoorzien voor budgetcompensatie in aanmerking.

Hiervoor gelden de volgende regels:

1. Voorstellen tot aanwending van de begrotingspost onvoorzien, worden in alle gevallen ter goedkeuring voorgelegd aan het college van dijkgraaf en heemraden.
2. In het voorstel motiveert de budgethouder waarom budgetcompensatie binnen de reguliere budgetten niet mogelijk is. Het voorstel wordt getoetst door het team financieel beleid en voorzien van een advies.

Compensatie met ander programmabudget

In de loop van het jaar kan ook blijken dat voor bepaalde programma's de middelen niet toereikend zijn, maar dat er wel ruimte aanwezig is binnen andere programma's. Compensatie tussen programma's kan dan uitkomst bieden. Het af- en overschrijven van bedragen tussen programma's dient geautoriseerd te worden door het algemeen bestuur.

Autorisatie

Voor het af- en overschrijven van bedragen tussen begrotingsposten is toestemming nodig. De benodigde autorisatie voor de compensatie is afhankelijk van de soort compensatie.

Indien de budgetcompensatie een bedrag van € 50.000 overschrijdt, is naast onderstaande autorisatie, tevens toestemming vereist van de naast hoger gelegen budgethouder.

Voor compensatie tussen kapitaallasten en overige kosten is altijd vooraf toestemming nodig van de directieraad.

De benodigde autorisaties staan in onderstaande tabel samengevat (igv budgetcompensatie hoger dan € 50.000 dan ook instemming naasthogere budgethouder).

Soort compensatie	Benodigde autorisatie
Compensatie in productbudget van hetzelfde team en binnen hetzelfde programma	<ul style="list-style-type: none"> • De budgethouder
Compensatie in productbudget van	<ul style="list-style-type: none"> • De budgethouder(s)

dezelfde afdeling en binnen hetzelfde programma	
Compensatie in productbudget van een andere afdeling, maar binnen hetzelfde programma	<ul style="list-style-type: none"> • De budgethouders
Compensatie met de post Onvoorzien	<ul style="list-style-type: none"> • College van dijkgraaf en heemraden
Compensatie in een productbudget van een ander programma	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen bestuur

4.4 Vastleggen van de compensatie

Voor compensatie van een verwachte budgetoverschrijding wordt advies ingewonnen van het team financieel beleid. De budgethouder die gebruik maakt van de mogelijkheden van compensatieregeling, is voorts gehouden de wijze van compenseren vast te leggen op een daarvoor ontwikkeld compensatieformulier en te voorzien van een motivering. Alle bij de compensatie betrokken budgethouders, dienen voor akkoord te paraferen.

In de bijlagen zijn het compensatieformulier en formulier voor budgetcompensatie opgenomen. Het team financieel beleid zal het verzoek tot compensatie beoordelen, zodra zij het volledig ingevulde en ondertekende formulier ontvangt, en verwerken indien de compensatie binnen de gemaakte afspraken blijft.

De mutaties in de post onvoorzien als gevolg van de besluitvorming door het college van dijkgraaf en heemraden worden door het team financieel beleid vastgelegd in de financiële administratie.

5. Budgetregels m.b.t. investeringen

5.1 Algemeen

Een krediet is een door het algemeen bestuur (of in geval van mandatering door het algemeen bestuur), door het college van dijkgraaf en heemraden of directieraad verleend investeringsbudget voor een bepaald project en geldt als maximumbedrag voor de investering.

In het kader van de rechtmatigheid wordt er onderscheid gemaakt in het bruto krediet, (het krediet voor uitgaven), de subsidies en/of bijdragen van derden en de te dekken netto investering (bruto krediet minus subsidies en/of bijdragen).

Het bruto kredietbedrag is gebaseerd op het kostenbudget. Hierin zijn alle verwachte kosten op het project opgenomen, inclusief de kosten die worden gesubsidieerd, of de kosten die voor derden worden gemaakt.

De te dekken netto investering is gebaseerd op het bruto kredietbedrag na aftrek van de verwachte subsidies/bijdragen van derden.

De rechtmatigheid van investeringsuitgaven wordt getoetst aan het verleende bruto krediet.

5.2 Kredietafwijkingen

Het is de budgethouder niet toegestaan een toegekend krediet te overschrijden. Het is wel mogelijk dreigende kredietoverschrijdingen te dekken uit een voorgenomen investering binnen hetzelfde programma.

Een dreigende kredietoverschrijding en het voorstel tot dekking dient voorgelegd te worden aan het bevoegde orgaan, in de regel het algemeen bestuur. Indien het aanvullende krediet gedekt wordt uit opgenomen investeringsramingen binnen hetzelfde programma, die bij de begrotingsvaststelling zijn geautoriseerd aan het college van dijkgraaf en heemraden en mogelijk doorgemandateerd aan de directieraad, dan mogen deze laatste organen het aanvullende krediet beschikbaar stellen.

Bij de melding van de dreigende kredietoverschrijding dient door de budgethouder (projectleider) in overleg met het team financieel beleid een voorstel gedaan te worden voor de dekking van de (eventuele extra) kapitaallasten. Eventuele noodzakelijke verhogingen van het uitvoeringskrediet dienen door de budgethouder onderbouwd te worden aangevraagd.

Ondanks het feit dat kredietoverschrijdingen niet zijn toegestaan, kunnen er bijzondere omstandigheden zijn (bijvoorbeeld noodmaatregelen bij calamiteiten) waardoor er tijdelijk sprake is van een kredietoverschrijding. In die gevallen wordt de overschrijding achteraf gemeld in de eerstvolgende vergadering van het bestuur. Hierbij wordt een aanvullend krediet en dekkingsvoorstel aan het bestuur aangeboden.

6. Periodieke verslaglegging

In het algemeen moet de budgethouder/budgetbeheerder naar zijn/haar hiërarchisch leidinggevende, naar de directieraad, naar het college van dijkgraaf en heemraden en naar het algemeen bestuur alle openheid en transparantie betrachten die nodig is om op elk niveau voldoende inzicht te hebben in de voortgang van het realiseren van de begroting. Hiertoe dienen de reguliere bestuursrapportages, maar ook de al dan niet reguliere overlegsituaties.

6.1 Verantwoording door budgethouder

Hoewel het college van dijkgraaf en heemraden de uitvoering van de begroting heeft opgedragen aan het ambtelijk apparaat, blijft het college hiervoor integraal verantwoordelijk. Om de verantwoordelijkheid te kunnen dragen moet het ambtelijk apparaat verantwoording afleggen aan het college over de wijze waarop zij uitvoering heeft gegeven aan deze opdracht. De budgethouder houdt daartoe zijn/haar direct leidinggevende op de hoogte van de voortgang en informeert hem/haar tijdig bij een dreigende overschrijding.

Daarnaast wordt de voortgang van de uitvoering van de producten en projecten door de budgethouder opgenomen in de bestuursrapportages en de jaarrekening.

6.2 Verantwoording door college van dijkgraaf en heemraden

Door middel van het ter vaststelling overleggen van de jaarrekening legt het college van dijkgraaf en heemraden na afloop van het begrotingsjaar verantwoording af aan het algemeen bestuur.

Tussentijds legt het college van dijkgraaf en heemraden verantwoording af aan het algemeen bestuur middels bestuursrapportages. Hierin staan onder andere de volgende onderwerpen:

- de realisatie van het beleid dat in de begroting is opgenomen en;
- de uitvoering van de investeringen.

6.3 Décharge

Jaarlijks legt het college van dijkgraaf en heemraden de jaarrekening en het verslag over het gevoerde beheer voor aan het algemeen bestuur. Door vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur wordt aan het college van dijkgraaf en heemraden décharge verleend.

Bijlage 1 Mutatieformulier budgethouder investeringen

Bijlage 2 mutatieformulier budgethouder projecten voorzieningen

Bijlage 3 Formulier budgetcompensatie